

DE JAREN VAN

BARTELTJE DORENBOSCH

1844 - 1907

DEEL V 1901- 1907

INHOUD

1901.....	3
OVERLIJDEN VICTORIA VAN HET VERENIGD KONINKRIJK (1901).....	3
HUWELIJK WILHELMINA DER NEDERLANDEN MET HERTOG HENDRIK VAN MECKLENBURG-SCHWERIN (1901).....	4
MOORD OP PRESIDENT MCKINLEY (1901)	6
1902.....	8
STOOMSCHIP CAMORTA (1902)	8
AANSLAG OP LEOPOLD II VAN BELGIË (1902).....	10
1903.....	14
KUYPERS 'WORGWETTEN' (1903)	15
ALEXANDER OBRENOVIĆ (1903)	17
RONDE VAN FRANKRIJK 1903	18
1904.....	20
RUSSISCH-JAPANSE OORLOG (1904)	20
ATJEHOORLOG (1904)	25
TOUR DE FRANCE (1904).....	27
OLYMPISCHE ZOMERSPELEN 1904.....	28
1905.....	30
SERGEJ ALEKSANDROVITSJ VAN RUSLAND (1905)	30
RUSSISCH-JAPANSE OORLOG (1905)	32
TJOET NJA DINH (1905).....	34
1906.....	36
STORMVLOED VAN 1906	36
AARDBEVING SAN FRANCISCO 1906	37
HMS DREADNOUGHT (1906)	40
1907.....	41
S.S. BERLIN (1907)	41
BRITS-RUSSISCHE CONVENTIE (1907)	42
BLOEDBAD IN DE SCHOOL SANTA MARÍA IN IQUIQUE (1907)	42

DE JAREN VAN BARTELTJE DORENBOSCH

1844 - 1907

1901

GEBEURTENISSEN

JANUARI

1 - NIGERIA WORDT EEN PROTECTORAAT VAN HET VERENIGD KONINKRIJK.

1 - OPRICHTING VAN HET GEMENEBEST VAN AUSTRALIË.

7 - ALFRED PACKER WORDT NA 18 JAAR GEVANGENISSTRAF VOOR KANNIBALISME VRIJGELATEN.

22 - KONINGIN VICTORIA VAN HET VERENIGD KONINKRIJK STERFT. ZIJ WORDT OPGEVOLGD DOOR DE BIJNA 60-JARIGE KROONPRINS ALBERT, DIE GAAT REGEREN ALS EDUARD VII.

OVERLIJDEN VICTORIA VAN HET VERENIGD KONINKRIJK (1901)

OVERLIJDEN

OP 22 JANUARI 1901, OM HALF ZEVEN 'S AVONDS, STIERF KONINGIN VICTORIA OP 81-JARIGE LEEFTIJD IN DE ARMEN VAN HAAR KLEINZOOM, KEIZER WILHELM II VAN DUITSLAND. OP DAT MOMENT HAD ZE DE HOOGSTE LEEFTIJD DIE EEN REGEREND BRITS MONARCH OOI HAALDE. VICTORIA HAD 63 JAAR, ZEVEN MAANDEN EN TWEE DAGEN GEREGERD. OP HET MOMENT VAN HAAR STERVEN WAS OOK HAAR OUDSTE ZON, VANAF DAT MOMENT KONING EDUARD VII, BIJ HAAR. OP HAAR VERZOEK HIELPEN HAAR ZONEN EDUARD EN ARTHUR, EN HAAR KLEINZOOM WILHELM HAAR IN DE KIST TE LEGGEN. ZE HEEFT TWEE DAGEN OPGEBAARD GELEGEN EN WERD BEGRAVEN IN HET FROGMORE MAUSOLEUM BIJ WINDSOR CASTLE, NAAST HAAR ECHTGENOOT. OMDAT VICTORIA NIET VAN ZWARTE BEGRAFENISSEN HIELD, WAS IEDEREEN GEKLEED IN HET WIT. OOK WERD LONDEN IN WIT EN PAARS GEKLEURD OM DE ROUW AAN TE GEVEN.

ALS EERBEToon AAN VICTORIA WERDEN ALLE VLAGGEN IN DE VERENIGDE STATEN OP BEVEL VAN PRESIDENT WILLIAM MCKINLEY HALFSTOK GEHANGEN.

EEN FOTO VAN DE FAMILIE VAN VICTORIA, VLAK VOOR DE DOOD VAN ALBERT. VAN LINKS NAAR RECHTS: PRINSES HELENA, VICTORIA, DE PRINCESS ROYAL, ALBERT EDUARD (DE PRINS VAN WALES), PRINS-GEMAAL ALBERT, PRINS LEOPOLD, PRINSES BEATRICE, KONINGIN VICTORIA, PRINSES LOUISE, PRINS ALFRED, PRINS ARTHUR EN PRINSES ALICE. EEN FOTO GEMAAKT DOOR JOHN JABEZ MAYALL.

KONING EDUARD VII
(LONDEN, 9-11- 1841 – LONDON, 6-5-1910)

FEBRUARI

7 - KONINGIN WILHELMINA DER NEDERLANDEN TROUWT IN DEN HAAG MET HERTOG HENDRIK VAN MECKLENBURG-SCHWERIN.

HUWELIJK WILHELMINA DER NEDERLANDEN MET HERTOG HENDRIK VAN MECKLENBURG-SCHWERIN (1901)
ER WERD GEZOCHT NAAR EEN ECHTGENOOT VOOR DE JONGE KONINGIN. BRITSE KANDIDATEN VIELEN AF VANWEGE DE BOERENORLOG. "ABER NUR EIN DEUTSCHER PRINZ DARF SIE BEKOMMEN", SCHREEF DE DUITSE KEIZER WILHELM II IN DE KANTLIJNEN VAN EEN DIPLOMATIEK AMBTSBERICHT.

KONINGIN-MOEDER EMMA REISDE IN MEI 1900 MET HAAR DOCHTER NAAR HET SLOT SCHWARZBURG IN THÜRINGEN. DAAR WAREN ONTMOETINGEN GEARRANGEERD MET DRIE KANDIDATEN. FRIEDRICH WILHELM VAN PRUISEN, KLEINZoon VAN PRINSES MARIANNE, WAS DOOR DE DUITSE KEIZER NAAR VOREN GESCHOVEN EN DE TWEE BROERS VAN MECKLENBURG-SCHWERIN, ZONEN VAN GROOTHERTOG FREDERIK FRANS II VAN MECKLENBURG-SCHWERIN, WAREN GESELECTEERD UIT DE ALMANACH DE GOTHA. VAN DE BROERS KWAM ALLEEN HEINRICH OPDAGEN. MOEDER EN DOCHTER KOZEN VOOR HERTOG HEINRICH ZU MECKLENBURG-SCHWERIN. OP 16 OKTOBER WERD DE VERLOVING BEKENDGEMAAKT. WILHELMINA EN HEINRICH WAREN FAMILIE VAN ELKAAR. WILHELMINA'S OVERGROOTOUDERS WAREN DE BETOEVERGROOTOUDERS VAN HEINRICH: DE RUSSISCHE TSAAR PAUL I EN DIENS ECHTGENOTE MARIA FJODOROVNA.

WILHELMINA EN HENDRIK OP
17 OKTOBER 1900

OP 7 FEBRUARI 1901 TROUWDEN ZE. HEINRICH HEETTE VANAF DIE DAG HENDRIK. KONINGIN WILHELMINA SCHOKTE HAAR RAADGEVERS EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT MET HAAR AANVANKELIJKE WENS DAT DE NAAM VAN HET IN NEDERLAND REGERENDE VORSTENHUIS ZOU WORDEN VERANDERD IN ORANJE-MECKLENBURG. NOG LOS VAN DE EER DIE ZE HAAR KERSVERSE ECHTGENOOT HIERMEE WILDE BEWIJZEN, WERD DIT IDEE INGEGEVEN DOOR – WAT HISTORICUS CEES FASSEUR NOEMT – VIRULENT ANTIKATHOLICISME. DE MEEST STAMVERWANTE TAK VAN DE NASSAUS REGEERDE IMMERS IN LUXEMBURG EN DEZE NASSAUS HADDEN, VOLGENS DE KONINGIN, DE NAAM VAN NASSAU, ZO NAUW VERBONDEN MET DE REFORMATIE, TE SCHANDE GEMAAKT DOOR KATHOLIEK TE WORDEN.

OP 9 NOVEMBER 1901 KREEG WILHELMINA HAAR EERSTE MISKRAAM. IN MAART 1902 WERD BEKENDGEMAAKT DAT DE KONINGIN OPNIEUW ZWANGER WAS EN IN APRIL KWAM HET BERICHT DAT ZIJ ERNSTIG ZIEK WAS. HET BLEEK TYFUS TE ZIJN. BEGIN MEI KREEG WILHELMINA NA 4½ MAAND ZWANGERSCHAP WEER EEN MISKRAAM EN DE SITUATIE WERD EVEN LEVENSBEDREIGEND GENOEMD. WILHELMINA WAS DE LAATSTE ORANJETELG EN INDIEN ZIJ ZOU OVERLIJDEN, ZOU DE TROON NAAR EEN DUITSER GAAN, WILHELMINA'S ACHTERNEEF WILLEM ERNST, GROOTHERTOG VAN SAKSEN-WEIMAR-EISENACH, EEN KLEINZoon VAN WILHELMINA'S TANTE SOPHIE. IN HET VERLOOP VAN DE MAAND MEI VERBETERDE HAAR GEZONDHEIDSTOESTAND EN OM VOLLEDIG TE HERSTELLEN GING ZIJ NAAR SCHAUMBURG. OP PRINSJESDAG 1902 VERSCHIEEN WILHELMINA VOOR HET EERST WEER IN HET OPENBAAR. OP 23 JULI 1906 VOLGDE EEN DERDE MISKRAAM.

TEVENS ONTSNAPTEN ZOWEL KONINGIN ALS PRINS OP 26 FEBRUARI 1908 NOG MAAR NET AAN EEN VERKEERSONGEVAL. PRINS HENDRIK MENDE EEN OPEN RIJTUIG DAT DOOR EEN HAAGSE TRAM AANGEREDEN WERD OP DE HOEK VAN DE PARKSTRAAT EN DE ORANJESTRAAT. HET RIJTUIG VERLOOR DRIE WIELEN, MAAR PAARDEN EN INZITTENDEN BLEVEN ONGEDEERD. EIND 1908 WERD OPNIEUW EEN ZWANGERSCHAP VAN DE KONINGIN BEKENDGEMAAKT DOOR MINISTER-PRESIDENT THEO HEEMSKERK EN OP 30 APRIL 1909 WERD EEN KIND GEBOREN, DE LATERE KONINGIN JULIANA.

24 - KONING EDUARD VII VAN HET VERENIGD KONINKRIJK ARRIVEERT PER SCHIP IN VLISSINGEN OP DOORREIS NAAR EEN DUIJS KUUROORD. DE ZEEUWEN OP DE KADE ZINGEN DEMONSTRATIEF HET VOLKSLIED VAN TRANSVAAL.

MAART

1 - DE WUPPERTALER SCHWEBEBAHN WORDT IN GEBRUIK GENOMEN.

4 - DE AMERIKAANSE PRESIDENT WILLIAM MCKINLEY BEGINT AAN ZIJN TWEDE REGERINGSPERIODE.

13 - DE AMERIKAANSE STAALFABRIKANT ANDREW CARNEGIE KONDIGT AAN, DAT HIJ ZICH TERUGTREKT UIT HET ZAKENLEVEN. HIJ VERKOOPT ZIJN BEDRIJF AAN DE BANKIER J.P. MORGAN, DIE HET MET ENKELE ANDERE OVERNAMES ONDERBRENGT IN DE EERSTE HOLDING TER WERELD: U.S. STEEL.

17 - PROGRESSIEF-LIBERALEN EN RADICALEN IN NEDERLAND RICHTEN DE VRIJZINNIG DEMOCRATISCHE BOND OP.

23 - AFTREDEN VAN EMILIO AGUINALDO ALS PRESIDENT VAN DE NIET ERKENDE FILIPIJNSE REPUBLIEK. HIJ ERKENT HET BESTUUR VAN DE AMERIKAANSE GOVERNEUR WILLIAM HOWARD TAFT.

APRIL

20 - DE NFLS OPENT OFFICIEEL HAAR EERSTE SPOORLIJN: LEEUWARDEN-FERWERD. OP 22 APRIL GAAN DE TREINEN RIJDEN.

28 - OPRICHTING VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE ATLETIEK UNIE.

MEI

6 - PRINS HENDRIK OPENT HET WANDELHOOFD KONINGIN WILHELMINA BIJ HET SCHEVENINGSE KURHAUS.

8 - DE BELG EUGÈNE MONSEUR RICHT DE LIGUE BELGE DES DROITS DE L'HOMME OP.

JUNI

11 - HET FILIPIJNS HOOGGERECHTSHOF WORDT DOOR HET AMERIKAANSE GOVERNEMENT OPPERICHT. DE EERSTE OPPERRECHTER WORDT CAYETANO ARELLANO.

22 - DE NEDERLANDSE WONINGWET WORDT VAN KRACHT, WAARDOOR GEMEENTEN EEN ACTIEVE EIGEN WONINGPOLITIEK KUNNEN GAAN VOEREN.

24 - DE NEDERLANDSE STAATSMIJNEN WORDEN BIJ WET OPPERICHT. DE WET IS INGEDIEND DOOR MINISTER VAN NIJVERHEID CORNELIS LELY.

JULI

1 - IN FRANKRIJK WORDT DE ANTI-KLERIKALE WET OP DE LAICITÉ GESTEMD DIE LEIDT TOT DE NAASTING VAN KERKELIJKE GOEDEREN EN GEBOUWEN EN DE VERBANNING VAN VERSCHILLENDE KLOOSTERGEMEENSCHAPPEN.

AUGUSTUS

1 - BEËDIGING VAN HET KABINET-KUYPER. ABRAHAM KUYPER HEEFT EEN PLOEG BIJ ELKAAR VAN 5 PROTESTANTSE EN 3 KATHOLIEKE MINISTERS. ZELF NEEMT HIJ BINNENLANDSE ZAKEN VOOR ZIJN REKENING.

2 - IN AS IN DE BELGISCHE KEMPEN WORDT ONDER LEIDING VAN DE MIJNBOUWKUNDIGE ANDRÉ DUMONT EEN GROTE KOLENLAAG GEVONDEN. HIERMEE BEGINT DE ONTGINNING EN EEN REUSACHTIGE UITBREIDING VAN DE BELGISCHE MIJNBOUW.

30 - HUBERT BOOTH KRIJGT OCTROOI OP ZIJN UITVINDING: DE STOFZUIGER.

AUGUSTUS - HET BRITSE LITERAIRE TIJDSCHRIFT THE STRAND MAGAZINE BEGINT MET DE PUBLICATIE IN AFLEVERINGEN VAN THE HOUND OF THE BASKERVILLES VAN ARTHUR CONAN DOYLE.

SEPTEMBER

6 - DE AMERIKAANSE PRESIDENT WILLIAM MCKINLEY RAAKT ZWAARGEWOND BIJ EEN AANSLAG.

MOORD OP PRESIDENT MCKINLEY (1901)

TIJDENS EEN BEZOEK AAN DE PAN-AMERIKAANSE TENTOONSTELLING TE BUFFALO (NEW YORK) OP 6 SEPTEMBER 1901 WERD MCKINLEY HET SLACHTOFFER VAN EEN MOORDAANSLAG. DE POOLSE IMMIGRANT LEON CZOLGOSZ, EEN FANATIEK ANARCHIST DIE TEKENEN VAN ZWAKZINNIGHEID VERTOONDE, VUURDE TWEEMAAL MET EEN PISTOOL OP DE PRESIDENT. DE EERSTE KOGEL GING IN ZIJN SCHOUDER, DE TWEDE DOORBOORDE ZIJN INGEWANDEN EN BLEEF IN ZIJN RUG STEKEN. DE EERSTE KOGEL WERD EENVOUDIG GEVONDEN EN VERWIJDERD, MAAR DE TWEDE KOGEL KONDEN DE CHIRURGEN NIET TERUGVINDEN. MCKINLEY LEEK ECHTER TE HERSTELLEN, WAARDOOR WERD BESLOTEN OM DE TWEDE KOGEL TE LATEN ZITTEN, OMDAT HET ZOEKEN ERNAAR MOGELIJK MEER SCHADE ZOU TOEBRENGEN. HET PAS ONTWIKKELDE RÖNTGENAPPARAAT, DAT OP DE TENTOONSTELLING WERD GEPRESENTEERD, DURFDE MEN NOG NIET OP DE PRESIDENT TE GEBRUIKEN. MCKINLEY WAS GEDURENDE EEN WEEK AAN DE BETERENDE HAND, MAAR RAAKTE UITEINDELIJK IN SHOCK EN STIERF OP 14 SEPTEMBER 1901, ACHT DAGEN NA DE AANSLAG, AAN DE GEVOLGEN VAN HET KOUDVUUR DAT ZIJN VERWONDINGEN HAD AANGETAST. HIJ WERD 58 JAAR OUD.

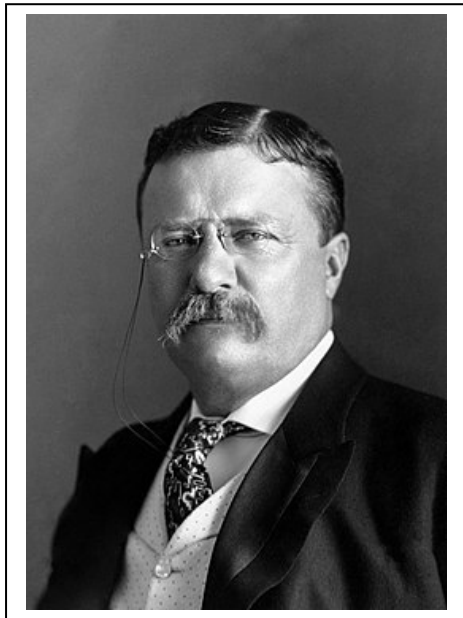

MOORD OP MCKINLEY

DRIE KWARTIER NA DE DOOD VAN MCKINLEY WERD DE TOEGESNELDE VICEPRESIDENT THEODORE ROOSEVELT ALS NIEUWE PRESIDENT BEËDIGD. MET ZIJN 42 JAAR WAS ROOSEVELT DE JONGSTE MAN DIE OOI PRESIDENT VAN DE VERENIGDE STATEN WAS GEWORDEN, ZIJ HET ZONDER DIRECTE VERKIEZING.

7 - ONDERTEKENING IN PEKING VAN HET BOKSERPROTOCOL. DE KEIZERLIJKE REGERING VAN CHINA MOET HAAR VERKAPTE STEUN AAN DE BOKSEROPSTAND BEKOPEN MET EEN SCHADEVERGOEDING VAN 450 MILJOEN TAELS AAN DE COALITIE VAN EUROPESE MOGENDHEDEN. OOK MOET ZE ZICH VERPLICHTEN DE LEIDERS VAN DE OPSTAND TER DOOD TE BRENGEN.

14 - PRESIDENT MCKINLEY BEZWIJKT AAN ZIJN VERWONDINGEN. HIJ WORDT OPGEVOLGD DOOR VICEPRESIDENT THEODORE ROOSEVELT (ZIE AFBEELDING).

14 - 3 WETENSCHAPPERS VINDEN IN SIBERIË DE RESTEN VAN EEN VAN DE LAATSTE MAMMOETEN DIE OP AARDE LEEFDEN.

24 - EERSTE AUTO-ONGELUK MET DODELIJKE AFLOOP IN NEDERLAND. BIJ VALKENBURG BOTST EEN AUTO TEGEN DE GRENDELPOORT. DE NEDERLANDSE OFFICIER BARON VAN ASBECK RAAKT DODELIJK GEWOND.

OKTOBER

2 - BOUW VAN DE EERSTE ONDERZEEBOOT VOOR DE BRITSE MARINE.

19 - DE BRAZILIAAN ALBERTO SANTOS-DUMONT VLIEGT IN EEN LUCHTSCHIP EEN RONDJE OM DE EIFFELTOREN.

DECEMBER

2 - KING CAMP GILLETTE KRIJGT IN DE USA OCTROOI OP HET DUBBELZIJDIG SCHEERMES.

9 - DE JONGE HAAGSE HUISARTS PLANTENGA OPENT HET EERSTE NEDERLANDSE CONSULTATIEBUREAU VOOR ZUIGELINGEN NAAR FRANS VOORBEELD.

10 - DE EERSTE NOBELPRIJZEN WORDEN UITGEREIKT. DE NEDERLANDER JACOBUS VAN 'T HOFF ONTVANGT DIE VOOR SCHEIKUNDE VOOR ZIJN VERDIENSTE ALS GRONDLEGGERS VAN DE STEREOCHEMIE.

12 - HET EERSTE TRANS-ATLANTISCHE RADIO-BERICHT, WORDT ONTVANGEN OP NEWFOUNDLAND DOOR GUGLIELMO MARCONI.

12 - INWIJDING VAN DE DOMINICANENKERK IN ZWOLLE, WAARMEE DE PATERS TERUG ZIJN NA RUIM DRIE EEUWEN.

IN SUSA WORDT DOOR FRANSE ARCHEOLOGEN EEN ZUIL OPGEGRAVEN MET DAAROP DE TEKST VAN DE CODEX HAMMURABI.

ZONDER DATUM

UITGAVE VAN DE EERSTE ISKRA.

IN NEDERLAND VERSCHIJNT HET EERSTE LEERBOEK ESPERANTO.

BOOKER T. WASHINGTON SCHRIJFT "UP FROM SLAVERY", WAARIN HIJ DE AMERIKAANSE ZWARTE BEVOLKING VOORHOUDT ZICH TE ONTWIKKELEN TENEINDE ZICH TE BEVRIDEN.

DE OKAPI WORDT VOOR HET EERST WETENSCHAPPELIJK BESCHREVEN.

1902

GEBEURTENISSEN

JANUARI

30 - ANGLO-JAPANESE ALLIANTIE.

FEBRUARI

25 - HUBERT BOOTH DEMONSTREERT IN LONDEN DE EERSTE ELEKTRISCH AANGEDREVEN STOFZUIGER.

MAART

9 - DE BOHEEMSE COMONIST EN DIRIGENT GUSTAV MAHLER TROUWT MET DE VEEL JONGERE ALMA SCHINDLER.

6 - VOETBALCLUB REAL MADRID WORDT OPGERICHT.

13 - VOOR HET EERST WORDT EEN WEG MET ASFALT BESTREKEN. DAT GEBEURT IN MONTE-CARLO. UITVINDER VAN DAT ASFALT IS DE ZWITSERSE DOKTER ERNEST GUGLIELMINETTI.

APRIL

2 - MAASTRICHTSE VOETBAL VERENIGING OPGERICHT.

13 - DE STOOMWAGENBOUWER LÉON SERPOLLET BRENGT HET WERELDSNELHEIDSRECORD OP LAND OP RUIM 120 KM/H.

18 - HET VOORSTEL TOT INVOERING VAN ALGEMEEN KIESRECHT VAN DE SOCIALIST EMILE VANDERVELDE WORDT IN BRUSSEL AFGEWEEZEN. ER VALLEN DODEN BIJ EEN MASSAAL ARBEIDERSPROTEST IN LEUVEN.

19 - DE POGROM VAN CHISINAU. DEZE POGROM IS VAN HOGERHAND GEORGANISEERD OM TE PROBEREN DE ANTI-TSARISTISCHE, REVOLUTIONAIRE STEMMING IN HET LAND "IN GOEDE BANEN TE LEIDEN".

23 - DE EERSTE DOOR DE BEVOLKING ZELF GEORGANISEERDE OPENBARE SPEELTUIN VAN NEDERLAND GAAT OPEN IN DE CZAAR PETERSTRAAT IN AMSTERDAM.

MEI

4 - DE NEDERLANDSE KONINGIN WILHELMINA KRIJGT TEN GEVOLGE VAN TYFUS EEN MISKRAAM.

6 - HET BRITSE PASSAGIERSSCHIP, HET STOOMSCHIP CAMORTA, VERGAAT IN EEN ORKAAN OP WEG VAN MADRAS NAAR RANGOON. ALLE 739 OPVARENDEN KOMEN OM HET LEVEN.

STOOMSCHIP CAMORTA (1902)

6 MEI 1902 – HET BRITSE STOOMSCHIP CAMORTA VOER VAN MADRAS NAAR RANGOON WAAR HET IN EEN ORKAAN TERECHT KWAM EN HIER NIET UIT WIST TE KOMEN. ALLE 739 OPVARENDEN KWAMEN HIERBIJ OM HET LEVEN.

HET STOOMSCHIP DAT IN HANDEN WAS VAN DE BRITS INDIA STEAM NAVIGATION COMPANY WAS ONDERWEG VAN MADRES, INDIA NAAR RANGOON, BRIMA EN VOER OVER DE BAAI VAN BENGALLEN WAAR HET IN EEN ORKAAN TERECHT KWAM.

NADAT HET SCHIP NIET OP 13 MEI WAS AANGEKOMEN OP HAAR BESTEMMING GING MEN ZOEKEN EN VOND MEN WRAKSTUKKEN OP 4 JUNI. ALLE 739 OPVARENDEN KWAMEN HIERBIJ OM HET LEVEN. HET GROOTSTE GEDEELTE VAN DE BEMANNING KWAM UIT INDIA, ER ZATEN SLECHTS ENKELE BRITTEN OP.

DE MASTEN VAN HET SCHIP STAKEN NOG BOVEN HET WATER UIT EN HET WRAK WERD UITEINDELIJK AFGEVOERD NAAR GLASGOW WAAR HET GEBORGEN WERD.

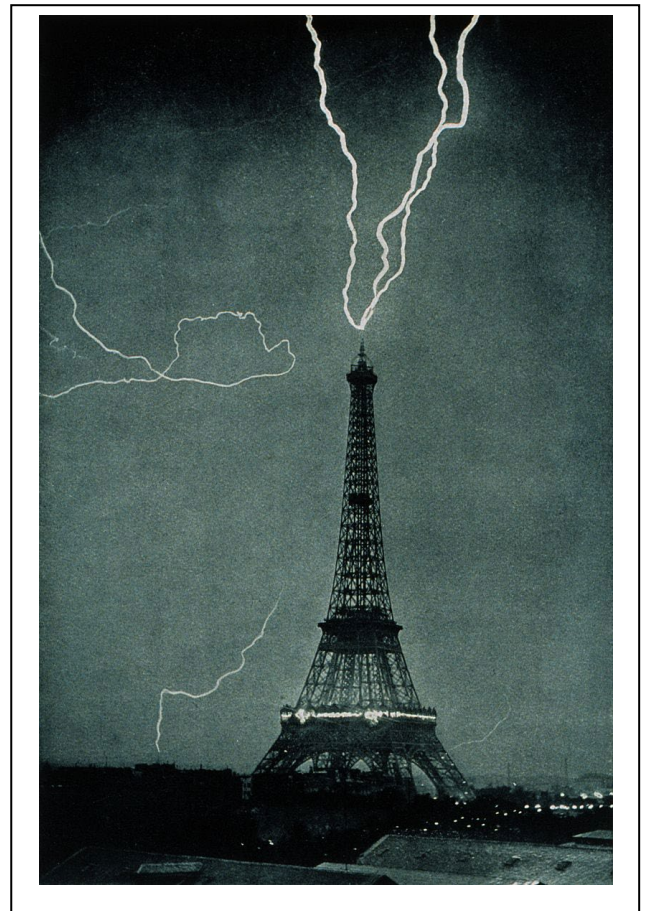
8 - OP HET EILAND MARTINIQUE IN WEST-INDIË STROOMT ONVERWACHT GLOEIEND HETE LAVA OVER DE HELLINGEN VAN DE MONT PELÉE NAAR BENEDEN. TEN GEVOLGE VAN DIE UITBARSTING VERLIEZEN ZO'N 30.000 MENSEN HET LEVEN EN WORDT DE VOORNAAMSTE STAD OP HET EILAND, SAINT-PIERRE, VERWOEST.

20 - NA RUIM DRIE JAAR OVERGANGSBESTUUR DOOR DE VERENIGDE STATEN WORDT CUBA ONAFHANKELIJK.

31 - VREDE VAN VEREENIGING. EINDE VAN DE TWEDE BOERENOORLOG IN ZUID-AFRIKA. DE BELGISCHE KRANT "HET LAATSTE NIEUWS" SCHRIJFT, OP 29 JUNI: "...DE OORLOG IS GEËINDIGD, MAAR DE EER, DE GLORIE, DE LAUWERKRANS ZIJN VOOR DEN BOER. DE OORLOG IS GEËINDIGD, MAAR DE SCHANDE BLIJFT VOOR ENGELAND...".

JUNI

BLIKSEMINSLAG IN DE EIFFELTOREN OP 3 JUNI 1902 OM 9:20 UUR.

24 - DE KRONING VAN DE ENGELSE KONING EDUARD VII, GEPLAND VOOR 26 JUNI, WORDT ONVERWACHT UITGESTELD: DE OPVOLGER VAN QUEEN VICTORIA ZAL VANWEGE EEN BLINDEDARMONTSTEKING EEN HEELKUNDIG INGRIPPEN DIENEN TE ONDERGAAN. DE KRONING ZAL LATER OP HET JAAR, OP 9 AUGUSTUS, PLAATSVINDEN.

AUGUSTUS

1 - OPRICHTING CENTRALE GEZONDHEIDSRAAD ALS ONAFHANKELIJK WETENSCHAPPELIJK ADVIESORGAAN VOOR REGERING EN PARLEMENT.

SEPTEMBER

2 - DE ANTWERPSE TRAM START DE EERSTE GEËLEKTRIFICEERDE LIJN.

29 - OPRICHTING VAN UTRECHTSE CRICKET- EN HOCKEYCLUB KAMPONG.

OKTOBER

2 - OPRICHTING VAN DE KONINKLIJKE JAVA-CHINA-PAKETVAART LIJNEN, DIE NEDERLANDS-INDIË OVER ZEE MOETEN VERBINDEN MET HET VERRE OOSTEN.

NOVEMBER

15 - KONING LEOPOLD II WORDT TE BRUSSEL HET SLACHTOFFER VAN EEN (MISLUKTE) AANSLAG VAN DE ITALIAANSE ANARCHIST GENNARO RUBINO.

AANSLAG OP LEOPOLD II VAN BELGIË (1902)

DE MISLUKTE AANSLAG OP LEOPOLD II VAN BELGIË VOND PLAATS IN BRUSSEL OP 15 NOVEMBER 1902 ROND 12U15 EN WERD GEPLEEGD DOOR GENNARO RUBINO (ZIE AFBEELDING), EEN ITALIAANSE ANARCHIST.

AANSLAG

OP 15 NOVEMBER 1902, OP KONINGSDAG, VOND EEN AANSLAG PLAATS OP DE PERSOON VAN KONING LEOPOLD II VAN BELGIË.

KONING LEOPOLD II EN LEDEN VAN DE KONINKLIJKE FAMILIE REDEN DOOR BRUSSEL NADAT ZE EERDER IN DE KATHEDRAAL VAN SINT-MICHEL EN SINT-GOEDELE HET TE DEUM HADDEN BIJGEWOOND. DEZE VIERING WERD GEORGANISEERD TER GELEGENHEID VAN KONINGSDAG, ALSOOK TER HERINNERING AAN DE TWEE KONINGINNEN DIE BELGIË TOT DAN TOE HAD GEKEND: LOUISE MARIE VAN ORLÉANS EN MARIE HENRIËTTE VAN OOSTENRIJK, DIE SLECHTS TWEE MAANDEN EERDER, OP 19 SEPTEMBER 1902, IN SPA WAS OVERLEDEN.

GENNARO GRANITO PIGNATELLI DI BELMONTE, DE BELGISCHE NUNTIUS OP DAT MOMENT, WOONDE DE PLECHTIGHEID BIJ, ALSOOK ALLE MINISTERS VAN DE TOENMALIGE REGERING-DE SMET DE NAEYER II EN DE MINISTERS VAN STAAT JULES VANDENPEEREBOOM, AUGUSTE BEERNAERT, JOSEPH DEVOLDER, PIERRE TACK, CHARLES WOESTE, JULES LE JEUNE EN CHARLES GRAUX. TEVENS WAREN AFVAARDIGINGEN VAN DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS, DE SENAA, HET HOF VAN CASSATIE, HET BRUSSELSE HOF VAN BEROEP EN HET MILITAIR GERECHTSHOF EN ENKELE OFFICIEREN VAN DE BRUSSELSE BURGERWACHT AANWEZIG, ALSOOK AUGUSTE VERGOTE (GOUVERNEUR VAN BRABANT), EMILE DE MOT (BURGEMEESTER VAN BRUSSEL) EN HET VOLTALLIGE BRUSSELSE SCHEPENCOLLEGE.

OM 11 UUR BETRADEN KONING LEOPOLD II, ZIJN BROER FILIPS VAN BELGIË EN ZIJN SCHOONZUS MARIA VAN HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN, DIENS ZOON, DE LATERE KONING ALBERT I, ZIJN ECHTGENOTE ÉLISABETH EN LEOPOLDS DOCHTER CLEMENTINE VAN BELGIË DE KATHEDRAAL.

NA DE PLECHTIGHEID VERTROK HET KONINKLIJK GEZELSCHAP IN RIJTUIGEN NAAR HET KONINKLIJK PALEIS VAN BRUSSEL, OVER DE TREURENBERG EN DE KONINGSSTRAAT. DEZE KONINKLIJKE ESCORTE HAD VEEL VOLK OP DE BEEN GEBRACHT IN DE STRATEN VAN BRUSSEL. DE DADER, GENNARO RUBINO, WACHTTE DE KONINKLIJKE ESCORTE OP IN DE KONINGSSTRAAT. ROND 12U15 OPENDE HIJ HET VUUR OP DE ESCORTE EN RIEP HIJ "LEVE DE ANARCHIE". DAARBIJ RAAKTE HIJ HET DERDE RIJTUIG, WAARIN ZICH TWEE MEDEWERKERS VAN DE KONING BEVONDEN. HET GING OM JOHN D'OULTREMONT, DE GROOTMAARSCHALK VAN DE KONING, EN GENERAAL MAXIMILIEN STRAUCH, EEN VERTROUWENSPERSOON VAN DE KONING. VOORNAMELIJK D'OULTREMONT ZOU OP EEN HAAR NA AAN DE DOOD ONTSNAPT ZIJN. EEN VAN DE SCHOTEN VERBRIJZELDE EEN RUIT VAN HET RIJTUIG. KONING LEOPOLD II BEVOND ZICH IN HET EERSTE RIJTUIG VAN DE ESCORTE EN BLEEF ONGEDEERD. OOK DE OVERIGE AANWEZIGE LEDEN VAN DE KONINKLIJKE FAMILIE BLEVEN ONGEDEERD.

RUBINO WERD AL SNEL OVERMEESTERD DOOR OMSTAANDERS EN GEVAT DOOR DE RIJKSWACHT, DIE MOEITE HAD OM TE VOORKOMEN DAT DE DADER NIET PUBLIEKELIJK DOOR DE OMSTAANDERS ZOU WORDEN GELYNCHT. DE DADER WERD TIJDELIJK IN DE NABIJE BANQUE DE BRUXELLES VASTGEHOUDEN, WAARBIJ HIJ ENKELE WOORDEN MOMPDELDE EN WERD GEFOUILLEERD. HIERBIJ BLEEK DAT HIJ EEN ITALIAANS PASPOORT OP ZAK HAD, ALSOOK EEN GELADEN REVOLVER, DE SLEUTEL VAN ZIJN KAMER EN ENKELE MUNTSTUKKEN. TOEN HIJ UIT HET BANKKANTOOR WERD WEGGEVOERD, JOUWDE EEN MENIGTE HEM UIT. TER DOOD! WERD ER GEROEPEN.

WEERGAVE VAN DE MISLUKTE MOORDPOGING OP KONING LEOPOLD II VAN BELGIË OP DE VOORPAGINA VAN LE PETIT PARISIEN. DE AANSLAG GEBEURDE ECHTER IN DE KONINGSTRAAT EN NIET OP HET BEURSPLEIN, ZOALS WEERGEGEVEN OP DE AFBEELDING. DE VERBRIJZELDE RUIT, HET VUREN OP HET DERDE RIJTUIG EN HET ONMIDDELIJK OVERMEESTEREN VAN DE DADER DOOR OMSTAANDERS ZIJN WEL CORRECT WEERGEGEVEN.

IN DEZELFDE PERIODE VONDEN MEERDERE AANSLAGEN PLAATS OP PRESIDENTEN EN OP LEDEN VAN EUROPESE KONINKLIJKE FAMILIES. IN 1858 PLEEGDE FELICE ORSINI EEN BOMAANSLAG OP NAPOLEON III IN PARIJS. IN 1881 KWAM TSAAR ALEXANDER II VAN RUSLAND OM HET LEVEN DOOR EEN BOMAANSLAG. EVENEENS IN 1881, OP 2 JULI, VOND EEN AANSLAG PLAATS OP JAMES GARFIELD, DE PRESIDENT VAN DE VERENIGDE STATEN, IN EEN TREINSTATION IN WASHINGTON D.C. HIJ WERD TWEEMAAL BESCHOTEN DOOR CHARLES J. GUITEAU. GARFIELD ZOU ENKELE MAANDEN LATER OVERLIJDEN AAN ZIJN VERWONDINGEN. DE FRANSE PRESIDENT MARIE FRANÇOIS SADI CARNOT WERD OP 15 JUNI 1894 MET EEN DOLKSTEEK OM HET LEVEN GEBRACHT IN LYON DOOR SANTE GERONIMO CASERIO. DE OOSTENRIJKSE KEIZERIN ELISABETH, OOK BEKEND ALS KEIZERIN SISI, WERD OP 10 SEPTEMBER 1898 VERMOORD IN GENÈVE DOOR LUIGI LUCHENI. DE ITALIAANSE KONING UMBERTO I WERD OP 29 JULI 1900 VERMOORD DOOR GAETANO BRESCI. IN DE LAATSTE DRIE GEVALLEN WAREN DE MOORDENAARS EVENEENS TELKENS ITALIAANSE ANARCHISTEN. AMERIKAANS PRESIDENT WILLIAM MCKINLEY WERD OP 14 SEPTEMBER 1901 DOODGESCHOTEN IN BUFFALO DOOR DE POOLSE ANARCHIST LEON CZOLGOSZ. OP 1 FEBRUARI 1908 VOND DE KONINGSMOORD VAN LISSABON PLAATS, WAARBIJ KONING KAREL I VAN PORTUGAL EN ZIJN ZOON KROONPRINS LODEWIJK FILIPS OM HET LEVEN KWAMEN EN ZIJN OPVOLGER, DE LATERE KONING EMANUEL II GEWOND GERAAKTE. KONING GEORGE I VAN GRIEKENLAND WERD OP 18 MAART 1913 IN THESSALONÍKI DOODGESCHOTEN DOOR DE GEESTESZIEKE ALEXANDROS SCHINAS. EEN JAAR LATER, OP 28 JUNI 1914, VOND DE MOORD OP FRANS FERDINAND VAN OOSTENRIJK EN SOPHIE CHOTEK PLAATS, EEN GEBEURTENIS DIE DE AANLEIDING ZOU GAAN UITMAKEN VAN DE EERSTE WERELDOORLOG. GAVRILO PRINCIP WAS HUN MOORDENAAR.

ONDERZOEK

DE DADER VAN DEZE AANSLAG WAS DE ITALIAANSE ANARCHIST GENNARO RUBINO. ONMIDDELIJK NA DE AANSLAG WERD HIJ ONDERVRAAGD DOOR PROCUREUR-GENERAAL WILLEMAERS EN PROCUREUR DES KONINGS NAGELS. AAN HEN VERKLAARDE HIJ DAT HIJ IN OKTOBER 1902 VAN LONDEN NAAR BRUSSEL WAS GEREISD OM KONING LEOPOLD OF PRINS ALBERT TE KOMEN VERMOORDEN. TEVENS VERKLAARDE HIJ DAT HIJ POSTKAARTEN HAD GEKOCHT MET PORTRETTELEN VAN BEIDE, OM ZICH EEN GOED BEELD TE VORMEN VAN ZIJN DOELWITTEN. TIJDENS ZIJN VERBLIJF IN BRUSSEL LOGEERDE HIJ IN DE BEENHOUWERSTRAAT, OP NUMMER 21, BOVEN EEN WINKEL VAN VERLICHTINGSAPPARATUUR. BIJ EEN HUISZOEKING OP DIT ADRES TROF MEN OUDE KLEDIJ AAN, ALSOOK EEN DOOS MET 44 KOGELS VAN HET KALIBER 12. DE KOGELS ZATEN IN EEN DOOS VAN 50 STUKS. DE ZES OVERIGE KOGELS ZATEN IN HET WAPEN DAT WERD GEBRUIKT BIJ DE AANSLAG. DIT WAPEN WAS EEN BRITSE BULLDOG-REVOLVER. IN HET GEWOEL DAT ONTSTOND BIJ HET OVERMEESTEREN VAN RUBINO WAS DIT WAPEN ZOEKGERAAKT. LATER WERD HET ALSNOG BINNENGEBRACHT OP HET COMMISSARIAAT.

RUBINO BEWEERDE ALLEEN TE HEBBEN GEHANDELD EN GEEN MEDEPLICHTIGEN TE HEBBEN GEHAD. AAN DE ONDERVRAGERS DEELDE HIJ TEVENS MEDE DAT HIJ IN DE DAGEN VOOR DE AANSLAG HET JUSTITIEPALEIS VAN BRUSSEL HAD BEZOCHT, WETENDE DAT HIJ ER LATER ZOU WORDEN BERECHT. HIJ VERKLAARDE NIETS PERSOONLIJKS TEGEN KONING LEOPOLD TE HEBBEN. HIJ ZEI NIET LEOPOLD II TE WILLEN TREFFEN, MAAR WEL DE KONING ALS ZIJNDE EEN DEEL VAN DE STAAT. RUBINO VERKLAARDE SLECHTS SPIJT TE HEBBEN VAN HET MISLUKKEN VAN ZIJN MOORDPOGING.

TIJDENS ZIJN ONDERVRAGING ZOU RUBINO EEN CYNISCHE TOON HEBBEN AANGESLAGEN EN ZOU HIJ MEERMAALS IN LACHBUIEN ZIJN UITGEBARSTEN.

OP 17 NOVEMBER 1902 WERD RUBINO ONDER BEWAKING VAN TWEE RIJKSWACHTERS OVERGEBRACHT NAAR HET JUSTITIEPALEIS VAN BRUSSEL, WAAR HIJ WERD GEMETEN EN GEFOTOGRAFEERD. OP DEZELFDE DAG VOND EEN RECONSTRUCTIE PLAATS VAN DE AANSLAG, TER HOOGTE VAN DE BANQUE DE BRUXELLES. HIERBIJ WAREN GROOTMAARSCHALK JOHN D'OULTREMONT EN GENERAAL MAXIMILIEN STRAUCH, DIE WERDEN BESCHOTEN, AANWEZIG. NADIEN TROKKEN DE ONDERZOEKERS NAAR HET KONINKLIJK PALEIS, OM ER DE KOETSIER EN TWEE LAKEIEN TE ONDERVRAGEN.

IN DECEMBER 1902 BEGAF PROCUREUR DES KONINGS NAGELS ZICH NAAR LONDEN OM DAAR ONDERZOEKSDADEN TE STELLEN.

PROCES

ARTIKEL 101 VAN HET BELGISCHE STRAFWETBOEK (SW.) LUIDDE IN DIE TIJD ALS VOLGT:

DE AANSLAG OP HET LEVEN OF OP DE PERSOON VAN DE KONING WORDT GESTRAFT MET DE DOOD.

DE AANSLAG OP DE PERSOON VAN DE KONING WORDT GESTRAFT MET LEVENSLANGE DWANGARBEID, INDIEN HIJ GEEN SCHENDING VAN ZIJN VRIJHEID TEN GEVOLGE HEEFT EN HEM NOCH BLOEDSTORTING, NOCH VERWONDING, NOCH ZIEKTE VEROORZAAKT.

RUBINO VERSCHEEN IN JANUARI EN FEBRUARI 1903 VOOR HET HOF VAN ASSISEN VAN BRABANT. ÉMILE ROYER EN CHARLES GHEUDE WAREN ZIJN ADVOCATEN. HET PROCES BEGON OP 26 JANUARI, MAAR WERD ONMIDDELLIJK VERDAAGD OMDAT DE VROUW VAN RUBINO NET WAS OVERLEDEN. HET PROCES HERVATTE OP 7 FEBRUARI EN LOKTE EEN GROTE MENIGTE NAAR HET JUSTITIEPALEIS. ENKEL DE 14 GETUIGEN, DE ADVOCATEN EN JOURNALISTEN WERDEN TOT DE ZITTINGSZAAL TOEGELATEN. TIJDENS HET PROCES BLEEK DAT RUBINO REEDS EERDER STRAFRECHTELIJK WAS VEROORDEELD. IN 1893 WERD HIJ IMMERS IN MILAAN VEROORDEELD TOT EEN GEVANGENIS VAN VIER JAAR EN TWEE MAANDEN WEGENS VALSHEID IN GESCHRIFTE. NOG IN HETZELFDE JAAR LIEP HIJ EEN NIEUWE VEROORDELING OP WEGENS SLAGEN EN VERWONDINGEN. IN DE ITALIAANSE GEVANGENIS ZOU HIJ ZIJN ANARCHISTISCHE IDEEËN HEBBEN OPGEDAAN. DE JURY DIENDE HAAR BESLISSING OVER DE SCHULDVRAAG UIT TE STELLEN, NADAT EEN VAN DE GEZWORENEN ONWEL WAS GEWORDEN EN ER GEEN RESERVE-JURYLEDEN WAREN AANGEDUID. EEN WETSDOKTER VERKLAARDE DAT HET BETROKKEN JURYLID WAS GEVELD DOOR JICHT. HIEROP WERD DE ZITTING VOOR EEN TWEEDE MAAL VERDAAGD.

HET HOF VAN ASSISEN BEVOND RUBINO SCHULDIG AAN HET MISDRIJF VAN DE AANSLAG OP DE PERSOON VAN DE KONING, WAARVOOR HIJ WERD VEROORDEELD TOT LEVENSLANGE DWANGARBEID, ZOALS ART. 101, TWEEDE LID SW. DAT VOORSCHREEF.

RUBINO STIERF IN GEVANGENSCHAP OP 14 MAART 1918. HIJ STIERF IN DE CENTRALE GEVANGENIS VAN LEUVEN AAN DE GEVOLGEN VAN DE SPAANSE GRIEP EN KRANKZINNIGHEID.

21 - AAN BOORD VAN DE USS WISCONSIN ONDERTEKENEN DE PARTIJEN IN DE COLOMBIAANSE BURGEROORLOG EEN VERDRAG. DE LIBERALEN BEËINDIGEN HUN GEWAPEND VERZET TEGEN DE COLOMBIAANSE REGERING.

DECEMBER

23 - CAMILLE JANSSEN NEEMT ONTSLAG UIT AL ZIJN FUNCTIES IN DE CONGO VRIJSTAAT, UIT ONMACHT OM IETS UIT TE RICHTEN TEGEN DE KOLONIALE UITBUITING.

ZONDER DATUM

FRANKRIJK MAAKT GEHEIME AFSPRAKEN MET ITALIË INZAKE NEUTRALITEIT.

(VERENIGD KONINKRIJK) DE AMERIKAANSE SCHEEPSMAGNAAT JOHN PIERPONT MORGAN DOET EEN POGING DE BRITSE CUNARD LINE OVER TE NEMEN.

1903

GEBEURTENISSEN

JANUARI

13 - DE TOEANKOE MOHAMMED DAOED, PRETENDENT VAN ATJEH, KOMT VOLGENS AFSpraak NAAR HET VERBLIJF VAN VAN HEUTZ IN KOETOE RADJA (BANDA ATJEH) EN ONDERWERPT ZICH AAN HET NEDERLANDSE GEZAG.

14 - IN AMSTERDAM BREEKT EEN SPOORWEGSTAKING UIT.

SPOORWEGSTAKINGEN VAN 1903

DE SPOORWEGSTAKINGEN VAN 1903 WAREN STAKINGEN IN NEDERLAND VAN ONDER ANDERE HET SPOORWEGPERSONEEL, OVER HET RECHT VAN WERKNEMERS OM ZICH TE ORGANISEREN IN EEN VAKBOND EN ONDERHANDELINGEN TE VOEREN EN HET STAKINGSRECHT.

AAN HET BEGIN VAN DE 20E EEUW VERBODEN SOMMIGE WERKGEVERS HET VAKBONDSLIDMAATSCHAP VAN HUN ARBEIDERS, TERWIJL IN SOMMIGE BEDRIJVEN HET VERPLICHT VAKBONDSLIDMAATSCHAP GOLD. DIT LEIDDE IN JANUARI 1903 TOT EEN ARBEIDSCONFLICT IN DE AMSTERDAMSE HAVEN, DAT ZICH AL SNEL OVER HET LAND UITBREIDDE.

DE AANLEIDING

BIJ HET BEDRIJF WILHELM MÜLLER & CO. IN HET AMSTERDAMSE HAVENGEBIED GOLD SINDS 1902 EEN ORGANISATIEPLICHT. DAT WIL ZEGGEN DAT ALLE ARBEIDERS ER LID VAN EEN VAKBOND MOESTEN ZIJN. DE ARBEIDERS VAN HET BLAUWHOEDENVEEM, EEN ANDER AMSTERDAMS HAVENBEDRIJF, WAREN ONGEORGANISEERD; ZIJ MOCHTEN VAN DE DIRECTIE GEEN LID WORDEN VAN DE BOND. TOEN TWEE ARBEIDERS (CONTROLEURS) VAN HET BLAUWHOEDENVEEM OP 8 JANUARI GOEDEREN IN ONTVANGST KWAMEN NEMEN BIJ MÜLLER & CO, WEIGERDEN DE GEORGANISEERDE ARBEIDERS BIJ WILHELM MÜLLER & CO. EN PURPERHOEDENVEEM OM DE GOEDEREN MEE TE GEVEN AAN DE ONGEORGANISEERDE ARBEIDERS VAN HET BLAUWHOEDENVEEM. NADAT ZIJ OP 9 JANUARI IN HUN WEIGERING VOLHARDDEN, WERDEN ZIJ ONTSLAGEN EN DOOR ANDEREN VERVANGEN. TOEN OP 10 JANUARI EEN SCHIP VOOR MÜLLER & CO. GELOST MOEST WORDEN, WEIGERDEN DE BOOTWERKERS VAN DEZE FIRMA MET DE NIEUW AANGESTELDE ARBEIDERS TE WERKEN. OOK ZIJ WERDEN ONTSLAGEN.

OP 13 JANUARI 1903 KWAMEN EEN PAAR DUIZEND TRANSPORTARBEIDERS IN VERGADERING BIJEEN. ZE NAMEN EEN MOTIE AAN, DIE EINDIGDE MET DE WOORDEN:

'BESLUIT SARRENSMOEDE, DE LIJDELIJKE HOUDING, WELKE DOOR ONS TWEE JAAR LANG IS AANGENOMEN TE LATEN VAREN, EN WANNEER DE DIRECTIE VAN HET BLAUWHOEDENVEEM NIET INGAAT OP DE EISCHEN, GESTELD DOOR DE HANDELS- EN PAKHUISBEDIENDENVEREENIGING "HANDEL EN NIJVERHEID" EN DOOR DE DOK- EN VEEMARBEIDERS, WOENSDAG 14 JANUARI A.S. DES AVONDS OM 8 UUR DE STAKING EN DEN BOYCOT UIT TE SPREKEN OVER HET BLAUWHOEDENVEEM'.

DE VEREENIGING VAN WERKGEVERS OP SCHEEPVAARTGEBIED ZEI WEL TE WILLEN PRATEN, MAAR NIET MET DE SCHEEPS- EN BOOTWERKERSVEREENIGING 'RECHT EN Plicht', OMDAT DIE 'LEUGENACHTIGE EN OPRUIENDE ARTIKELen' ZOU SCHRIJVEN IN HAAR BONDSKRANT 'DE PROPAGANDIST'. OP 13 OF 14 JANUARI REAGEERDE DE NATIONALE FEDERATIE VAN TRANSPORTARBEIDERS. DE FEDERATIE VERGADERDE IN D'GEELVINCK - DESTIJDs SINGEL 530 - IN AMSTERDAM EN EISTE DE ERKENNING VAN 'RECHT EN Plicht' ALS VAKBOND EN ALS GESPREKSPARTNER. ANDERS ZOU ER EEN STAKING VOLGEN.

EEN HANDVOL SPOORWEGARBEIDERS OP DE AMSTERDAMSE RIETLANDEN DEED MEE AAN DE BOYCOT VAN HET BLAUWHOEDENVEEM.

"GANSCH HET RADERWERK STAAT STIL,
ALS UW MACHTIGE ARM HET WIL"

15 - DE SPOORLIJN ZWOLLE - OMMEN (LATER ZWOLLE - EMMEN - GASSELTENRIJVEEN) WORDT INGEREDEN. EXPLOITATIE "SS", EIGENDOM "NOLS" (= "NOORD-OOSTER LOCAAL SPOORWEGMAATSCHAPPIJ").

18 - GUGLIELMO MARCONI BRENGT EEN RADIOVERBINDING TOT STAND TUSSEN DE VERENIGDE STATEN EN ENGELAND. HET EERSTE RADIOTELEGRAM WORDT VERSTUURD DOOR PRESIDENT THEODORE ROOSEVELT AAN KONING EDUARD VII VAN HET VERENIGD KONINKRIJK. DEZE ANTWOORDT ENKELE UREN LATER.

19 - IN PARIJS WORDT DE 'ACADEMIE GONCOURT' OPGERICHT, DIE UIT DE NALATENSCHAP VAN EDMUND DE GONCOURT JAARLIJKS HET MEEST FANTASIEVOLLE BOEK ZAL BEKRONEN MET DE PRIX GONCOURT.

FEBRUARI

7 - DE NEDERLANDSE VOETBALCLUB VVV WORDT OPGERICHT IN VENLO.

25 - DE NEDERLANDSE EERSTE MINISTER ABRAHAM KUYPER DIENT IN VERBAND MET DE SPOORWEGSTAKINGEN WETSVORSTELLEN IN BIJ DE TWEDE KAMER. DEZE WETTEN STELLEN STRAF OP STAKINGEN DOOR AMBTENAREN EN ZIJN BEKEND GEWORDEN ALS DE 'WORGWETTEN'.

KUYPERS 'WORGWETTEN' (1903)

DE NASLEEP VAN DE SPOORWEGSTAKINGEN VAN 1903: KUYPERS 'WORGWETTEN'

DE REGERING ONDER LEIDING VAN MINISTER-PRESIDENT ABRAHAM KUYPER (1837-1920) WAS TOTAAL VERRAST DOOR HET SUCCES VAN DE AMSTERDAMSE STAKERS. DIT RIEKTE NAAR EEN PROLETARISCHE STAATSGREEP, NAAR DREIGEND COMMUNISME! IN RAZEND TEMPO DIENDE KUYPER ENKELE WETSVORSTELLEN IN DIE STAKINGEN BIJ DE GEMEENTE, HET RIJK OF OPENBARE VOORZIENINGEN STRAFBAAR MAAKTEN. KUYPERS VORSTELLEN WERDEN OP 25 FEBRUARI IN DE TWEDE KAMER INGEDIEND. DE MAXIMUMSTRAF VOOR STAKERS KON OPLOPEN TOT ZES JAAR GEVANGENIS. OP 9 APRIL KEURDE DE TWEDE KAMER DEZE 'WORGWETTEN' OF 'DWANGWETTEN', ZOALS DE CRITICI DEZE WETGEVING NOEMDEN, GOED.

DE WORGWETTEN LEIDDEN TOT FELLE PROTESTEN VAN ANARCHISTEN – ONDER LEIDING VAN FERDINAND DOMELA NIEUWENHUIS (1846-1919) – EN TOT SCHERPE KRITIEK VANUIT DE SOCIAALDEMOCRATISCHE KRINGEN ROND TROELSTRA. ER WAS AL OP 20 FEBRUARI EEN 'COMITÉ VAN VERWEER' OPGERICHT, TOEN BEKEND WERD DAT KUYPER STAKEN WILDE OPNEMEN IN HET WETBOEK VAN STRAFRECHT. IN DE DAGEN ROND DE INVOERING VAN DE WORGWETTEN, TUSSEN 6 EN 10 APRIL, WERDEN ER NOG HALFSLACHTIGE POGINGEN GEDAAN OM EEN GROTE STAKING TE ONTKETENEN, NA EEN OPROEP VAN HET COMITÉ VAN VERWEER. MAAR DOORDAT HET NEDERLANDSE LEGER DEZE OPSTAND MET EEN MILITAIR CORDON VERHINDERDE, STELDE HET PROTEST WEINIG VOOR."

MAART

15 - EERSTE TURKSE VOETBALCLUB WORDT OPGERICHT: BEŞİKTAŞ JK.

31 - NEGEN MAANDEN VOOR DE AMERIKAANSE BROERS WRIGHT SLAAGT RICHARD PEARSE, EEN EXCENTRIEKE BOER UIT NIEUW-ZEELAND, ERIN OM IN EEN ZELFGEMAAKTE BAMBOE-EENDEKKER 150 METER VER OVER DE GROND TE VLIEGEN. HIJ STORT NEER IN EEN HAAG OP ZIJN DOMEIN OP HET ZUIDEREILAND. SINDSDIEN NOEMT MEN HEM "MAD DICK", OF OOK WEL "BAMBOO PEARSE".

APRIL

1 - OPRICHTING VAN DE GRONINGER STUDENTEN AMATEUR VOETBAL VERENIGING FORWARD.

29 - DE MONNIKEN VAN DE GRANDE CHARTREUSE WORDEN MANU MILITARI UIT HUN KLOOSTER VERJAAGD DOOR DE ANTIKLERIKALE REGERING-COMBES. DE GEMEENSCHAP MOET NAAR ITALIË VLUCHTEN EN KAN PAS IN 1940 TERUGKEREN.

MEI

19 - DE KUNSTENAARS JOSEF HOFFMANN EN KOLOMAN MOSER RICHTEN DE WIENER WERKSTÄTTE OP.

19 - DE UITVINDER DAVID BUICK STICHT IN FLINT, MICHIGAN DE BUICK MOTOR COMPANY OM ZIJN VINDING, DE KOPKLEPMOTOR, TE PRODUCEREN.

22 - OPRICHTING VAN DE ALGEMENE NEDERLANDSE PHARMACEUTISCHE STUDENTENVERENIGING (A.N.P.S.V., LATER K.N.P.S.V.) TE LEIDEN, ALS OVERKOEPELENDE ORGANISATIE VAN DE STUDIEVERENIGINGEN LUCTOR ET EMERGO (AMSTERDAM), AESCULAPIUS (LEIDEN) EN UNITAS PHARMACEUTICORUM (UTRECHT).

27 - OPENING NIEUWE KOOPMANSBEURS VAN AMSTERDAM (BEURS VAN BERLAGE) DOOR KONINGIN WILHELMINA.

VERTREK VAN DE KONINGIN NA DE OPENINGSPLECHTIGHEID VAN DE BEURS

JUNI

11 - ALEXANDER OBRENOVIC, KONING VAN SERVIË, WORDT MET ZIJN GEHELE FAMILIE VERMOORD (ZIE VOLGENDE PAGINA.)

16 - DE NAAM PEPSI COLA WORDT EEN HANDELSMERK.

16 - HENRY FORD RICHT IN DETROIT DE FORD MOTOR COMPANY OP.

20 - DE STAD WISMAR WORDT NA BIJNA DRIE EEUWEN WEER DUIJS.

24 - PETER I WORDT DE NIEUWE KONING VAN SERVIË.

ALEXANDER OBRENOVIĆ (1903)

ALEXANDER OBRENOVIĆ (BELGRADO, 14 AUGUSTUS 1876 - ALDAAR, 11 JUNI 1903) WAS VAN 1889 TOT 1903 KONING VAN SERVIË. HIJ BEHOORDE TOT HET HUIS OBRENOVIĆ.

ALS ENIG KIND VAN KONING MILAN EN KONINGIN NATALIJA BESTEEG HIJ DE SERVISCH TROON NADAT ZIJN VADER TROONSAFSTAND HAD GEDAAN OP 6 MAART 1889. HIJ ZOND OP 13 APRIL 1893 DE REGENTSCHAPSRAAD HEEN, VERKLAARDE ZICHZELF MEERDERJARIG EN NAM DE REGERING VAN ZIJN LAND OP ZICH. HIJ VERWIERF ZICH AANVANKELIJK ENIGE POPULARITEIT, MAAR VERSPEELDE DEZE AL SNEL DOOR DE RADICALE PARTIJ VAN DE REGERING UIT TE SLUITEN EN DOOR HET AFSCHAFFEN VAN DE LIBERALE CONSTITUTIE (1889) TEN GUNSTE VAN DE CONSERVATIEVE CONSTITUTIE VAN 1869.

ALEXANDER HAALDE IN 1894 ZIJN SINDS 1889 IN BALLINGSCHAP LEVENDE EN EVENMIN POPULAIRE VADER NAAR SERVIË EN BENOEMDE HEM IN 1898 TOT OPPERBEVELHEBBER VAN HET LEGER. STERK ONDER INVLOED VAN ZIJN VADER BEPERKTE HIJ DE VRIJHEID VAN DRUKPERS EN VERENIGING. NA EEN (MISLUKTE) AANSLAG OP VADER MILAN IN 1899 WERD ZIJN BELEID NOG REPRESSIEVER. IN DE ZOMER VAN 1900 MAAKTE HIJ - TERWIJL ZIJN VADER EN DE PREMIER IN HET BUITENLAND VERBLEVEN - ZIJN VERLOVING MET DRAGA MAŠIN BEKEND. ZIJ WAS WEDUWE EN EEN VOORMALIG HOFDAME VAN KONINGIN NATALIE. UIT PROTEST DIENDEN VADER MILAN EN DE REGERING HUN ONTSLAG IN. DE TEGENSTAND LUWDE ECHTER ENIGSZINS TOEN TSAAR NICOLAAS II VAN RUSLAND DE KONING FELICITEERDE EN TOEZEGDE TE ZULLEN GETUIGEN OP HET HUWELIJK. ENTHOUSIAST WERDEN DE SERVEN OVER HET HUWELIJK - DAT IN AUGUSTUS 1900 PLAATSVOND - ECHTER NOOIT EN DIT KWAM ALEXANDERS POSITIE NIET TEN GOEDE.

HIJ ZAG ZICH DERHALVE IN 1901 GEDWONGEN EEN LIBERALE CONSTITUTIE TE AANVAARDEN, DIE VOOR HET EERST IN DE SERVISCH GESCHIEDENIS VOORZAG IN EEN TWEKAMERSTELSEL: DE SKUPŠTINA EN DE SENAAAT. WAT ZIJN BUITENLANDBELEID BETROF VOLGDE HIJ NET ALS ZIJN VADER OOSTENRIJK-HONGARIJE, MAAR TRACHTTE OOK DE ALLIANTIES MET DE ANDERE BALKANLANDEN, DIE ONDER VORST MICHAEL III TOT STAND WAREN GEKOMEN, NIEUW LEVEN IN TE BLAZEN. ZIJN POPULARITEIT NAM ECHTER NOG VERDER AF TOEN HIJ IN MAART 1903 DE GRONDWET TIJDELIJK BUITEN WERKING STELDE OM EEN ONGRONDWETTELIJKE MAATREGEL TE KUNNEN DOORVOEREN. OOK ZIJN PLAN OM DRAGA'S BROER ALS TROONOPVOLGER AAN TE WIJZEN VIEL NIET IN GOEDE AARDE.

ALEKSANDAR OBRENOVIC (1876-1903),
KONING VAN SERVIË

OP 11 JUNI 1903 DRONG EEN GROEP OFFICIEREN VAN HET GARNIZOEN VAN BELGRADO HET KONINKLIJK PALEIS BINNEN. NA EEN ZOEKTOCHT VAN TWEE UUR WERDEN ALEXANDER EN DRAGA IN HUN SCHUILPLEK GEVONDEN EN TER PLEKKE DOODGESCHOTEN. HUN LICHAMEN WERDEN VERMINKT EN OVER EEN BALUSTRADE OP EEN MESTHOOP GEGOOID. DE TWEE BROERS VAN DRAGA WERDEN ELDERS IN BELGRADO GEVANGENENOMEN EN DOOR EEN VUURPELTON DOODGESCHOTEN. OOK ENKELE MINISTERS VONDEN DE DOOD. HET INTERNATIONALE SCHANDAAL DAT VOLGDE EN DAT DE SERVISCH SOEVEREINITEIT BEDREIGDE, WERD DOOR DE SERVEN GESUST DOOR PETER I KARADORĐEVIĆ DE TROON AAN TE BIEDEN. MET ALEXANDER WAS DE DYNASTIE OBRENOVIĆ IMMERS UITGESTORVEN EN DEZE WERD NU VERVANGEN DOOR HET RIVALISERENDE HUIS KARADORĐEVIĆ.

JULI

1 - VERTREK VAN DE EERSTE RONDE VAN FRANKRIJK.

RONDE VAN FRANKRIJK 1903

IN 1903 GING DE 1E RONDE VAN FRANKRIJK VAN START OP 1 JULI TER HOOGTE VAN HERBERG "AU REVEIL MATIN" IN MONTGERON, EEN VOORSTAD VAN PARIJS. HIJ EINDIGDE OP 19 JULI IN VILLE-D'AVRAY. ER STONDEN 60 RENNERS AAN DE START, VAN WIE ER 21 DE EINDMEET IN PARIJS HAALDEN.

DE FINISH VAN DE EERSTE RONDE VAN FRANKRIJK IN JULI 1903. RECHTS DE WINNAAR, MAURICE GARIN. LINKS WAARSCHIJNLIJK LÉON GEORGET.

23 - FORD VERKOOPT ZIJN EERSTE AUTO IN AMERIKA.

30 - HET AKKOORD VOOR DE BOUW VAN DE LUSITANIA WORDT IN HET VERENIGD KONINKRIJK ONDERTEKEND.
AUGUSTUS

2 - IN MACEDONIË EN THRACIË BREEKT DE OPSTAND VAN ILINDEN TEGEN DE OTTOMAANSE OVERHEERSING UIT.

30 - DE HARLEY-DAVIDSON "MOTOR COMPANY" WORDT OPGERICHT.

SEPTEMBER

15 - OP HET KERKPLEIN VAN BARNEVELD WORDT EEN STANDBEELD ONTHULD VAN JAN VAN SCHAFFELAAR.

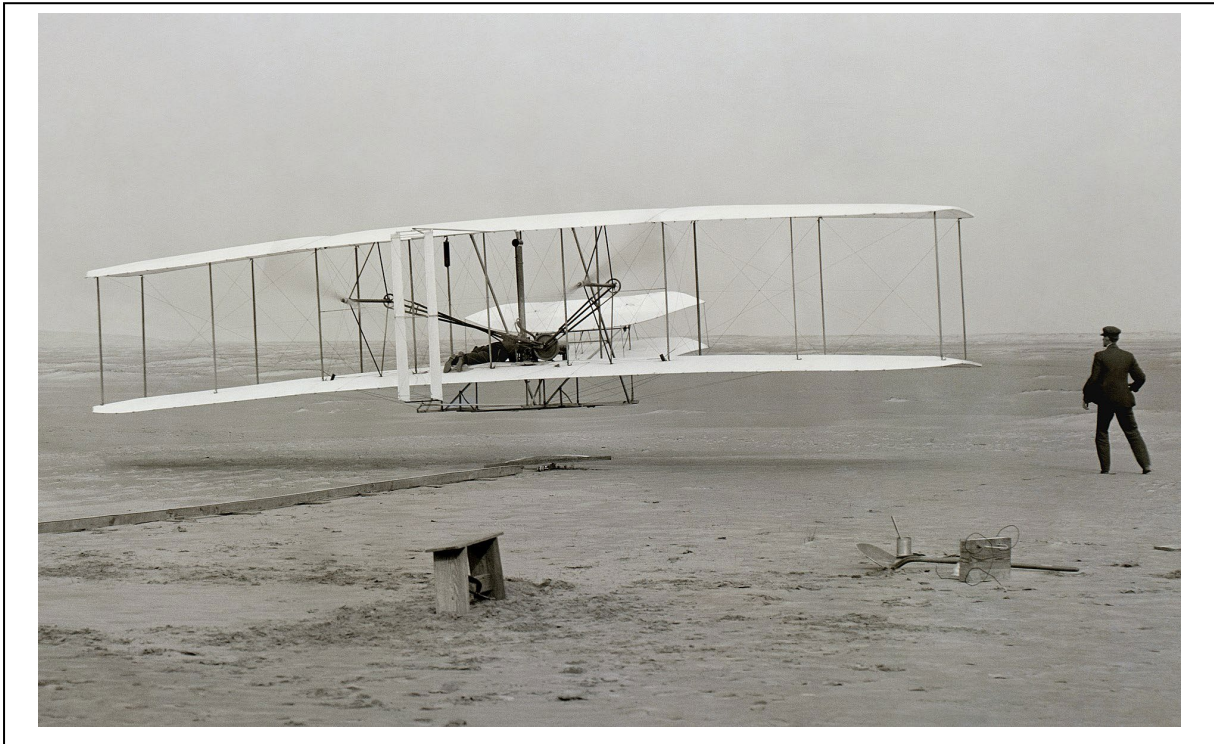
NOVEMBER

2 - IN HET VERENIGD KONINKRIJK VERSCHIJNT HET EERSTE NUMMER VAN HET OP DE ARBEIDERS GERICHTE BOULEVARDBLAD DE DAILY MIRROR.

17 - HET SCHEEPSBOUWKUNDIG GEZELSHAP "WILLIAM FROUDE" WORDT OPGERICHT ALS STUDIEVERENIGING VAN DE OPLEIDING SCHEEPSBOUWKUNDE AAN DE TECHNISCHE HOGESCHOOL VAN DELFT (TEGENWOORDIG: MARITIEME TECHNIEK AAN DE TU DELFT).

DECEMBER

17 - DE WRIGHT-FLYER, UITGEVONDEN DOOR DE GEBROEDERS WRIGHT, STIJGT OP VANAF HET STRAND VAN KITTY HAWK IN NOORD-CAROLINA.

17 - AANVRAAG VAN EEN PATENT VOOR HET AUTOCHROOM LUMIÈRE, DAT KLEURENFOTOGRAFIE MOGELIJK MAAKT. ZONDER DATUM

DE NEDERLANDSE CARDIOLOOG WILLEM EINTHOVEN VINDT HET ELEKTROCARDIOGRAM (ECG) UIT.

DE ILLEGALE RUSSISCHE SOCIAAL DEMOCRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ VALT UITEEN IN MENSJEWIEKEN (GEMATIGDE MINDERHEID) EN BOLSJEWIEKEN (RADICALE MEERDERHEID).

DE EERSTE SPIJKENISSERBRUG WORDT OPENGESTELD.

IN DUITSLAND VINDT JOHANN KIRSTEN DE PUNAISE UIT.

1904

GEBEURTENISSEN

JANUARI

12 - IN ZUIDWEST-AFRIKA OVERVALLEN DE HERERO ONDER AANVOERING VAN SAMUEL MAHARERO BOERDERIJEN VAN DUITSE KOLONISTEN. DAARMEE BEGINT EEN OPSTAND DIE EEN HALF JAAR ZAL DUREN.

19 - THOMAS EDISON VINDT DE EERSTE ELEKTRONISCHE AUTO UIT.

20 - MET DE APOSTOLISCHE CONSTITUTIE COMMISUM NOBIS MAAKT PAUS PIUS X EEN EINDE AAN HET IUS EXCLUSIVAE, HET VETORECHT DAT ENKELE WERELDLIJKE LEIDERS BIJ GEWOONTE HADDEN, OM DE VERKIEZING VAN BEPAALDE KANDIDATEN TOT PAUS TE VOORKOMEN.

FEBRUARI

4 - DE STOOMTRAWLER JUDITH UIT VLAARDINGEN VERGAAT. 9 DODEN.

8 - EEN JAPANESE VERRASSINGSAANVAL OP PORT ARTHUR BETEKENT HET BEGIN VAN DE RUSSISCH-JAPANESE OORLOG.

RUSSISCH-JAPANESE OORLOG (1904)

DE RUSSISCH-JAPANESE (8 FEBRUARI 1904 - 5 SEPTEMBER 1905) WAS DE EERSTE GROTE OORLOG VAN DE 20E EEUW.

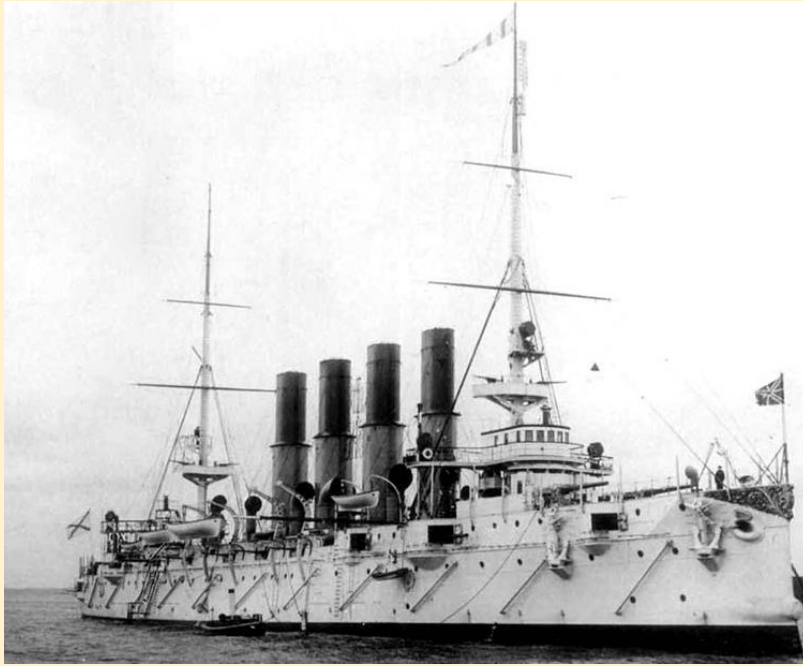
DE OORLOG KWAM VOORT UIT DE AANSPRAKEN VAN HET JAPANESE KEIZERRIJK OP KEIZERRIJK KOREA EN MANTSJOERIE. HET KEIZERRIJK RUSLAND KLAMPT ZICH VAST AAN DE WARMWATERHAVEN PORT ARTHUR AAN DE GROTE OCEAAN, VOOR ZOWEL HUN HANDEL OVER ZEE ALS HUN MARINE. VLADIVOSTOK WAS ENKEL IJSVRIJ IN DE ZOMER. JAPAN BLOKKEERDE, BESTORMDE EN BELEGERDE PORT ARTHUR. DE RUSSEN PROBEERDEN PORT ARTHUR TE VERDEDIGEN, TE ONTZETTEN OF ER UIT TE BREKEN.

DE STRIJD WERD OP LAND GESTREDEN IN ZUID-MANTSJOERIE, VOORAL ROND LIAODONG EN SHENYANG EN OP ZEE ROND KOREA, JAPAN EN DE GELE ZEE. DE CLIMAX WAS DE SLAG BIJ MUKDEN OP HET LAND EN DE SLAG BIJ TSUSHIMA OP ZEE. DE JAPANESE OVERWINNINGEN OP DE RUSSEN VERRASTEN DE WESTERSE WAARNEMERS. DE OORLOG VERLEGDE HET MACHTSEVENWICHT IN OOST-AZIË EN MAAKTE JAPAN TOT EEN GROOTMACHT.

HET BEGIN VAN DE OORLOG: DE AANVAL OP DE RUSSISCHE KRUISER VARJAG (ZIE AFBEELDING) IN CHEMULPO OP 26 JANUARI 1904 BEREIKTE HET JAPANESE ESKADER BESTAANDE UIT ZES KRUISERS EN ACHT MIJNENLEGGERS DE BAAI VAN CHEMULPO. HET ESKADER STOND ONDER COMMANDO VAN VICEADMIRAAL URYŪ SOTOKICHI. DIT WAS HET BEGIN VAN DE JAPANESE INVAL IN KOREA. CHEMULPO WAS DESTIJD EEN NEUTRALE HAVEN WAAR ALLE EUROPESE MOGENDHEDEN MILITAIR VERTEGENWOORDIGD WERDEN DOOR EEN OF TWEE SLAGSCHEPEN, DEZE MOESTEN DE MACHT VAN HUN LAND UITSTRALEN EN VORMDEN EEN ZICHTBAAR ARGUMENT TIJDENS ALLERLEI SOORTEN ONDERHANDELINGEN. TUSSEN ITALIAANSE, DUITSE, BRITSE EN AMERIKAANSE SLAGSCHEPEN LAGEN OOK DRIE RUSSISCHE - TWEE MILITAIRE: KRUISER "VARJAG" (VIKING), EEN VEROUDERDE KANONNEERBOOT "KOREETS" (KOREAAN) EN EEN BEVOORRADINGSSCHIP "SOENGARI".

VROEG IN DE OCHTEND VAN 27 JANUARI KREEG DE KAPITEIN VAN DE VARJAG EEN ULTIMATUM VAN JAPANESE VICEADMIRAAL MET EEN EIS OM DE HAVEN VOOR DE MIDDAG TE VERLATEN ANDERS DREIGDEN JAPANNERS VUUR TE OPENEN OP DE RUSSISCHE SCHEPEN IN DE HAVEN.

KAPITEIN VSEVOLOD ROEDNEV GAF ONMIDDELIJK ORDERS AAN DE BEMANNINGEN OM ZICH OP EEN GEVECHT VOOR TE BEREIDEN. VARJAG EN KOREETS LIEPEN UIT DE HAVEN EN VOEREN NAAR HET JAPANESE ESKADER. DE JAPANNERS EISTEN OVERGAVE, MAAR VARJAG LIET DEZE EIS ONBEANTWOORD. ZES JAPANESE KRUISERS OPENDEN HET VUUR. DE POST MET AFSTANDMETERS WAS GERAAKT, DAAROM ANTWOORDEDE DE VARJAG PAS TOEN DE AFSTAND KLEIN GENOEG WAS GEWORDEN VOOR DIRECT VUUR.

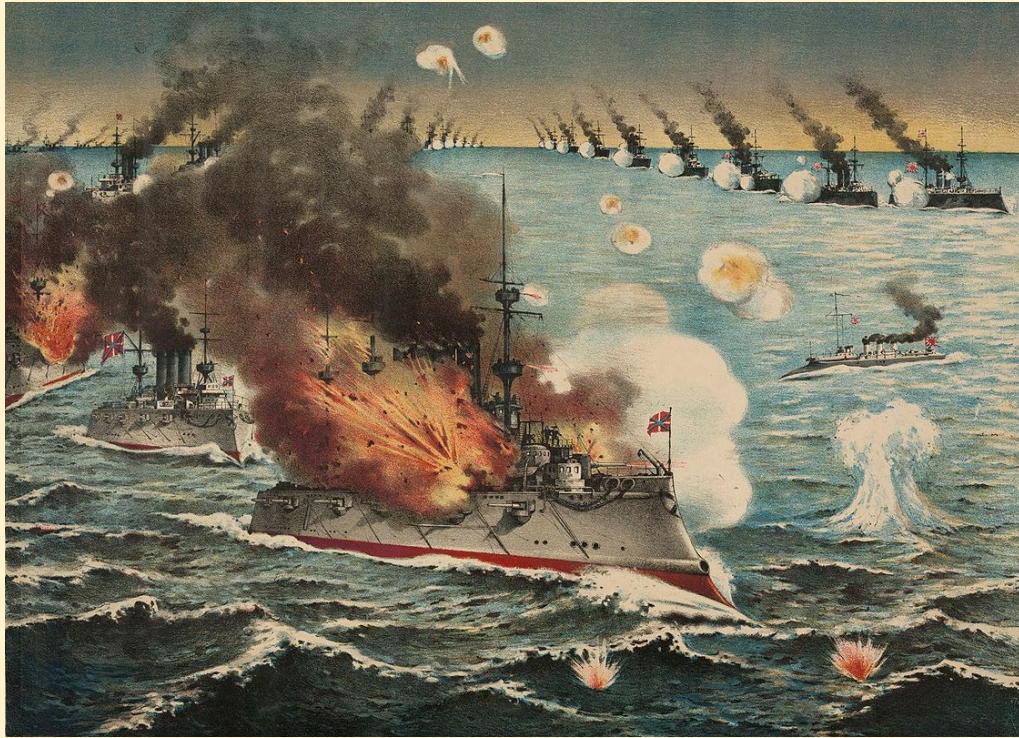
DE KRUISER VARJAG

DE 14 JAPANESE SCHEPEN BESCHIKTEN OVER MEER DAN VIJF KEER ZO VEEL ARTILLERIE EN ZEVEN KEER ZO VEEL TORPEDOLANCEERINSTALLATIES, MAAR TOCH SLAGDE DE VARJAG ERIN EEN MIJNENLEGGER TOT ZINKEN TE BRENGEN EN DRIE JAPANESE KRUISERS TE BESCHADIGEN, WAARVAN ER ÉÉN TERUG MOEST NAAR JAPAN VOOR HERSTELLINGEN DIE TOT HET EINDE VAN DE OORLOG DUURDEN. DE VARJAG ZELF WAS OOK ZWAAR BESCHADIGD EN MOEST TERUGKEREN NAAR CHEMULPO. DAAR HOOPTEN DE RUSSISCHE ZEELUI HUN SCHIP TE REPAREREN OM DAARNA HET GEVECHT MET HET JAPANESE ESKADER VOORT TE ZETTEN. TOEN BLEEK DAT HET SCHIP NIET MEER STRIJDWAARDIG WAS. BOVENDIEN WAREN VEEL BEMANNINGSLEDEN GEWOND OF GEDOOD. ROEDNEV ZELF WAS OOK GEWOND AAN HET HOOFD EN BESLOOT HET SCHIP TE DOEN ZINKEN. "KOREETS" WERD OPGEBLAZEN. HET GEVECHT VAN ÉÉN SCHIP TEGEN VEERTIEN WAS EEN HELDENDAAD EN WEKTE RESPECT BIJ HET JAPANESE OPPERBEVEL. DAAROM WERDEN RUSSISCHE GEWONDEN SAMEN MET DE JAPANESE GEWONDEN VERZORGD EN DAARNA NAAR RUSLAND GEÉVACUEERD. NAAST TAL VAN RUSSISCHE ONDERSCHIEDINGEN WERD IN 1907 DE KAPITEIN VAN DE VARJAG V. F. ROEDNEV ALS EEN VAN DE EERSTE EUROPEANEN ONDERSCHIEDEN MET DE JAPANESE ORDE VAN DE RIJZENDE ZON.

AANVAL OP PORT ARTHUR

JAPAN BEËINDIGDE ZIJN DIPLOMATIEKE BETREKKINGEN MET RUSLAND OP 5 FEBRUARI 1904. VICEADMIRAAL HEIHACHIRO TOGO VERTROK NAAR PORT ARTHUR. TEGELIJKERTIJD VERTROK VICEADMIRAAL URYŪ SOTOKICHI MET 3000 MAN TROEPEN VAN DE 12E DIVISIE OM TE LANDEN BIJ DE KOREAANSE HAVEN INCHEON. DE AANWEZIGHEID VAN BUITENLANDSE SCHEPEN ZORGDE ERVOOR DAT DE JAPANESE VLOOT DE RUSSISCHE SCHEPEN BIJ PORT ARTHUR NIET KON AANVALLEN. OMWILLE VAN POLITIEKE REDENEN WILDEN DE RUSSEN NIET ALS EERSTEN HET VUUR OPENEN.

NET VOOR MIDDERNACHT OP DE 8E FEBRUARI BEGON DE JAPANESE AANVAL DANKZIJ INFORMATIE VAN DE BRITSE SPION SIDNEY GEORGE REILLY, DIE FEITELIJK TEGEN DE OORLOG WAS. VERSCHILLENDE RUSSISCHE SCHEPEN WERDEN Vernietigd. DE RUSSISCHE REACTIE WAS TRAG EN DE JAPANESE SCHEPEN KONDEN ZICH GEMAKKELIJK TERUGTREKKEN.

DE AANVAL OP PORT ARTHUR.

DE AFBEELDINGTOONT OP DE VOORGROND EEN RUSSISCH SLAGSCHIP DAT EXPLODEERT ONDER BOMBARDEMENTEN VAN JAPANESE SLAGSCHEPEN; EEN LIJN VAN JAPANESE SLAGSCHEPEN, RECHTS GEPOSITIONEERD, VUURT OP EEN LIJN VAN RUSSISCHE SLAGSCHEPEN AAN DE LINKERKANT, IN EEN VERRASSENDE AANVAL OP DE RUSSISCHE VLOOT IN DE SLAG BIJ PORT ARTHUR (LÜSHUN) IN DE RUSSISCH-JAPANESE OORLOG.

BELEG VAN PORT ARTHUR

IN PORT ARTHUR ZELF WAS DE SITUATIE NOG STEEDS ZEER CHAOTISCH. STESSL NEGEERDE DE BEVELEN VAN ALEKSEJ KOEROPATKIN EN WEIGERDE ZIJN POSITIE AF TE STAAN AAN SMIRNOV. DE BEVOORRADING WERD ZWAAR BEMOEILIJKT DOOR DE BLOKKADE.

IN PORT ARTHUR WAREN 45.000 SOLDATEN EN HEEL WAT ACHTERGEBLEVEN BURGERS. DE VERDEDIGINGSWERKEN BESTONDEN UIT KUSTFORTEN, OUDE CHINESE FORTEN OP DE LANDZIJD, EN ONVOLLEDIGE RUSSISCHE VERSTERKINGEN EN ARTILLERIEPOSITIES. TROEPEN HADDEN TUSSEN FEBRUARI EN AUGUSTUS EXTRA VERSTERKINGEN AANGELEGD EN DE BESTAANDE VERBETERD. KANONNEN VAN DE SCHEPEN WERDEN GEBRUIKT VOOR DE VERSTERKING VAN DE VERDEDIGINGSWERKEN.

BIJ PORT ARTHUR BLEKEN DE INLICHTINGEN DIE DE JAPANESE LEGERLEIDING HAD, BEPERKT VERGELEKEN MET INFORMATIE OVER MANTSJOERIJE. DE VERDEDIGINGSWERKEN WERDEN MOGELIJK OVERSCHAT. NA EEN MISLUKTE POGING OM HET FORT MET GEWELD TE NEMEN, BESLOOT NOGI TE KIEZEN VOOR EEN LANGE BELEGERING.

RUSSISCHE SOLDATEN IN PORT ARTHUR. ONDERAAN JAPANESE LICHAMEN IN EEN LOOPGRAAF

CHRONOLOGISCH OVERZICHT VAN HET CONFLICT (1904)

8 EN 9 FEBRUARI: JAPANESE MARINEAANVAL OP PORT ARTHUR. JAPANESE NACHTELIJKE VERRASSINGSAANVAL. VERSCHILLENDE MALEN ZAL JAPAN PROBEREN DE HAVENINGANG TE BLOKKEREN: EIND FEBRUARI, IN MAART EN IN APRIL.

10 FEBRUARI: JAPAN VERKLAART OFFICIEEL DE OORLOG AAN RUSLAND.

12 FEBRUARI: DE EERSTE JAPANESE TROEPEN LANDEN IN KOREA. HET JAPANESE 1E LEGER VAN GENERAAL KUROKI TAMEMOTO IS AAN LAND GEGAAN TEGEN 28 MAART. ZIJ MARCHEREN NAAR HET NOORDEN OM EEN EERSTE VELDSLAG UIT TE VECHTEN MET DE RUSSISCHE TROEPEN VAN GENERAAL KOEROPATKIN DIE EEN VERDEDIGINGSLINIE BEZETTEN ACHTER DE RIVIER DE YALU.

13 APRIL: DOOD VAN STEPAN MAKAROV WANNEER HET VLAGGENSCHIP VAN DE RUSSISCHE VLOOT BIJ PORT ARTHUR ZINKT. GEVOLG: DEMORALISATIE VAN DE RUSSISCHE VLOOT.

25 APRIL – 2 MEI: SLAG BIJ DE YALU. DE JAPANSE OVERWINNING HELPT BIJ HET VERWERVEN VAN INTERNATIONALE FINANCIËLE STEUN EN VERHINDERT DAT DE RUSSEN VANUIT KOREA VERSTERKINGEN STUREN NAAR HET SCHIEREILAND LIAODONG.

5 MEI: HET JAPANSE 2E LEGER VAN GENERAAL OKU LANDT OP HET SCHIEREILAND LIAODONG.

25-26 MEI: SLAG BIJ NANSHAN. DE RUSSEN BIEDEN HEFTIG WEERSTAND, MAAR DE MUNITIEVOORRAAD GERAAKT UITGEPUT. GENERAAL ALEKSANDER FOK BEVEELT EEN HAASTIGE TERUGTOCHT.

BEGIN JUNI: HET JAPANSE 3E LEGER VAN GENERAAL NOGI RUKT OP NAAR DE HAVEN VAN DALNY MET DE BEDOELING PORT ARTHUR TE ISOLEREN.

14-15 JUNI: SLAG BIJ TE-LI-SSU. DE RUSSEN PROBEREN HET JAPANSE 2E LEGER TE VERSLAAN TUSSEN LIAOYANG EN PORT ARTHUR. GENERAAL OKU VALT MET DE 3E, 4E EN 5E DIVISIE NOORDWAARTS AAN EN VERSLAAT HET 1E SIBERISCHE KORPS VAN GENERAAL SJTAKELBERG. DE RUSSEN VERLIEZEN OMVATTEN 477 DODEN, 2240 GEWONDEN EN 754 GEVANGENEN PLUS 16 KANONNEN. DE JAPANNERS TELDEN 217 DODEN EN 946 GEWONDEN.

EINDE JUNI: HET JAPANSE 1E EN 4E LEGER MARCHEREN RICHTING LIAOYANG. GENERAAL KOEROPATKIN EVACUEERT DE STRATEGISCHE MOTIENPAS.

3 EN 17 JULI: RUSSISCHE POGINGEN OM DE MOTIENPAS TE HEROVEREN MISLUKKEN.

22 JULI: DE JAPANSE OPPERBEVELHEBBER, OYAMA EN ZIJN STAFCHIEF KODAMA ARRIVEREN BIJ HET 2E LEGER.

26 JULI: DE JAPANSE AANVAL OP PORT ARTHUR DOOR HET 3E LEGER VAN GENERAAL NOGI BEGINT.

31 JULI: GENERAAL FJODOR KELLER RUKT OP TEGEN HET JAPANSE EERSTE LEGER AAN DE ZUIDOOSTELIJKE TOEGANGEN TOT LIAOYANG. DE VOORBEREIDINGEN WORDEN VERSTOORD DOOR EEN AANVAL VAN DE JAPANSE 12E DIVISIE VAN GENERAAL INOUE, DIE EEN TWEEMAAL STERKERE RUSSISCHE STRIJDMACHT TERUGDRIJFT.

10 AUGUSTUS: SLAG OP DE GELE ZEE. HET RUSSISCHE ESKADER VAN ADMIRAAL VITGEFT VERLAAT PORT ARTHUR EN LEVERT SLAG TEGEN DE JAPANSE VLOOT VAN ADMIRAAL TOGO. NA DE DOOD VAN ADMIRAAL VITGEFT OP ZIJN ZWAAR GEHAVENDE VLAGGENSCHIP BEVEELT ZIJN SECONDANT DE TERUGTOCHT. HET RUSSISCHE ESKADER BLIJFT GEBLOKKEERD IN PORT ARTHUR. VELE SCHEEPSKANONNEN WORDEN VERWIJDERD OM DE LANDVERDEDIGING TE VERSTERKEN.

9 TOT 24 AUGUSTUS: DE EERSTE FRONTALE AANVALLEN VAN DE JAPANSE GENERAAL NOGI TEGEN DE VERDEDIGING VAN PORT ARTHUR ZIJN TE OVERMOEDIG EN HEBBEN WEINIG SUCCES. NOGI BEVEELT DE BELEGERING VAN PORT ARTHUR.

26 AUGUSTUS – 3 SEPTEMBER: SLAG BIJ LIAOYANG. HET 1E, 2E EN 4E LEGER VAN GENERAAL OYAMA VALLEN HET RUSSISCHE LEGER VAN GENERAAL KOEROPATKIN AAN, BESTAANDE UIT HET 1E, 3E, 4E EN 5E SIBERISCHE, EN HET 10E EN 17E KORPS. BEIDE LEGERS VECHTEN TOT ZE DE UITPUTTING NABIJ ZIJN, ZONDER DUIDELIJKE OVERWINNAAR. DE RUSSEN ROEPEN ZICHZELF TOT OVERWINNAAR UIT OMDAT HUN VERLIEZEN LAGER ZIJN, MAAR KOEROPATKIN MOET NAAR HET NOORDEN TERUGTREKKEN. DE ONBEKWAAMHEID VAN DE RUSSISCHE BEVELVOERING, CONTROLE EN COMMUNICATIE ZIJN DUIDELIJK ZICHTBAAR.

7 TOT 17 OKTOBER: SLAG BIJ SHAHO. KOEROPATKIN PROBEERT EEN OFFENSIEF NAAR HET ZUIDEN UIT TE VOEREN. OYAMA START EEN TEGENOFFENSIEF. OPNIEUW VERKLAREN DE RUSSEN DAT ZIJ DE VELDSLAG WONNEN. BEIDE LEGERS ZOEKEN IN MANTSJOERIE HUN WINTERKWARTIEREN OP.

25 TOT 31 OKTOBER: DE JAPANNERS PROBEREN ZES DAGEN LANG PORT ARTHUR TE VEROVEREN. DEZE POGINGEN FALLEN.

22 OKTOBER: DOGGERSBANK-INCIDENT - DE RUSSISCHE BALTISCHE VLOOT VUURT TIJDENS NABIJ DE DOGGERSBANK HAAR TOCHT NAAR DE JAPANSE ZEE OP BRITSE VISSERSSCHEPEN, DIE ZE VOOR JAPANSE TORPEDOBOTEN HOUDEN. TWEE VISSERS KOMEN OM EN DE BRITTEN EISEN GENOEGDOENING, DIE LATER DEELS WORDT TOEGEKEND DOOR EEN COMMISSIE ONDER HET HAAGS VERDRAG VAN 1899.

27 NOVEMBER TOT 6 DECEMBER: HET JAPANSE 3E LEGER BIJ PORT ARTHUR WORDT VERSTERKT. DE JAPANNERS VEROVEREN DE STRATEGISCHE HEUVEL VAN 203 METER EN DE VYSOKAYA HEUVEL DIE DE HAVEN DOMINEREN. DE JAPANSE ARTILLERIE BESCHIEDT DE RUSSISCHE SLAGSCHEPEN IN DE HAVEN.

18 TOT 31 DECEMBER: DE JAPANNERS ONDERMIJNEN VIER FORTEN EN GENERAAL ANATOLI STESSEL VRAAGT NAAR DE VOORWAARDEN VOOR DE OVERGAVE VAN HET GARNIZOEN VAN PORT ARTHUR.

8 FEBRUARI TOT 23 JULI - TOCHT VAN KOLONEL VAN DALEN NAAR DE GAJO- EN ALLASLANDEN IN ATJEH. DE VELE SLACHTOFFERS VAN ZIJN EXPEDITIE ROEPEN IN PATRIA EEN HEFTIGE DISCUSSIE OP.

20 - MANUEL AMADOR GUERRERO TREEDT AAN ALS EERSTE PRESIDENT VAN HET ONAFHANKELIJKE PANAMA. DE VOLGENDE DAG ONDERTEKENT HIJ EEN VERDRAG, DAT DE AMERIKANEN TEGEN EEN BETALING VAN 10 MILJOEN DOLLAR DE ZEGGENSCHAP GEEFT OVER HET PANAMAKANAAL.

MAART

1 - DE TELEGRAAF- EN TELEFOONWET 1904 TREEDT IN WERKING. DEZE WET VERVANGT DE TELEGRAAFWET VAN 1852.

APRIL

4 - IN LONDEN WORDT EEN BONDGENOOTSCHAP GESLOTEN TUSSEN HET VERENIGD KONINKRIJK EN FRANKRIJK: DE ENTENTE CORDIALE.

6 - TE GEUNPANG WORDT TEUKOE IMEUM RIPIN GEDOOD, DE WEDUWE VAN TEUKOE OEMAR. DAARMEE EINDIGT NA MEER DAN DERTIG JAAR GUERRILLA DE ATJEH-OORLOG IN EEN OVERWINNING VAN HET NEDERLANDSE GOVERNEMENT.

ATJEHOORLOG (1904)

IN 1903 VERKLAARDE VAN HEUTSZ, DIE IN 1898 GOUVERNEUR VAN ATJEH WAS GEWORDEN, DAT DE OORLOG WAS GEWONNEN. AANLEIDING WAS DE PLECHTIGE OVERGAVE VAN SULTAN MOHAMMED DAOED AAN VAN HEUTSZ, MET OP DE ACHTERGROND EEN BIJNA LEVENSGROOT STAATSIEPORTRET VAN KONINGIN WILHELMINA.

GENERAAL VAN HEUTSZ OBSERVEERT DE BESTORMING VAN BATÉ ILIË (NOORD-ATJEH) OP 3 FEBRUARI 1901

MEI

4 - OPRICHTING FC SCHALKE 04 DOOR ENKELE JEUGDIGE MIJNWERKERS IN GELSENKIRCHEN.

5 - IN DE RUSSISCH-JAPANESE OORLOG LANDEN JAPANESE TROEPEN OP HET SCHIEREILAND LIAODONG IN MANTSJOERIE.

9 - DE KEMPENSE BOERENZOON JACQUES WINTERMANS BEGINT EEN SIGARENFABRIEKJE IN HET BRABANTSE DUIZEL.

21 - OPRICHTING IN PARIJS VAN DE WERELDVOETBALBOND FIFA: FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCIATION.

JUNI

11 - DE DUITSE GENERAAL LOTHAR VON TROTHA ARRIVEERT IN DE KOLONIE DUITZ-ZUIDWEST-AFRIKA MET DE OPDRACHT OM DE OPSTAND VAN DE HERERO EN DE HOTTENTOTTEN DE KOP IN TE DRUKKEN.

15 - HET STOOMSCHIP DE GENERAL SLOCUM VAT VUUR IN DE HAVEN VAN NEW YORK. MEER DAN 1000 PERSONEN, VOORNAMELIJK VROUWEN EN KINDEREN UIT DE WIJK LITTLE GERMANY, LATEN HET LEVEN.

HET WEGDRAGEN VAN EEN SLACHTOFFER

16 - DE RUSSISCHE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN FINLAND, NIKOLAJ BOBRIKOV, WORDT DOOR EEN FINSE NATIONALIST IN HET SENAAATSGEBOUW DOODGESCHOTEN.

28 - HET DEENSE PASSAGIERSSCHIP NORGE LOOPT OP WEG VAN KOPENHAGEN NAAR NEW YORK AAN DE GROND BIJ ST HELENAS EN ZINKT. RUIM 600 VAN DE CIRCA 780 OPVARENDEN KOMEN OM HET LEVEN.

JULI

2 - DE TWEDE RONDE VAN FRANKRIJK GAAT VAN START.

21 - BIJ DE DROOGLEGGING VAN DE HEDWIGEPOLDER WORDT HET LAATSTE GAT GEDICHT.

28 - DE RUSSISCHE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, VJATSJESLAV VON PLEHVE WORDT DOOR EEN JONGE REVOLUTIONAIR VERMOORD DOOR MIDDEL VAN EEN BOMAANSLAG.

AUGUSTUS

10 - JAPAN VERSLAAT DE RUSSISCHE OCEAANVLOOT IN DE SLAG BIJ SHANTUNG.

11 - DUITSE KOLONIALE TROEPEN VERSLAAN DEFINITIEF DE HERERO-OPSTANDELINGEN BIJ WATERBERG. HET BLOEDBAD DAT ZE DAARNA AANRICHTEN STAAT TEGENWOORDIG BEKEND ALS DE NAMIBISCHE GENOCIDE.

DE VOETBALCLUB RACING MECHELEN WORDT OPGERICHT.

SEPTEMBER

1 - DE KOLENMIJN NEUPRICK IN BLEIJERHEIDE WORDT GESLOTEN WEGENS UITPUTTING EN WATEROVERLAST.

30 - DE BISSCHOPSMOLEN IN OLDENZAAL WORDT DOOR HET HUWELIJK MET BERNARD REERINK EIGENDOM VAN DE FAMILIE REERINK.

OKTOBER

6 - STORM LANGS DE NEDERLANDSE KUST. VERSCHIEDENE VISSERSVAARTUIGEN ZINKEN. ALLEEN AL UIT URK KOMEN 14 VISSERS OM HET LEVEN.

15 - IN NEDERLAND WORDT DE ALGEMEENE BOND VAN RK-KIESVERENIGINGEN OPGERICHT.

18 - DE BERGSCHER MAAS WORDT IN GEBRUIK GENOMEN.

27 - DE EERSTE ONDERGRONDSE LIJN VAN DE METRO VAN NEW YORK WORDT IN GEBRUIK GENOMEN.

DE VOETBALCLUB KV MECHELEN WORDT OPGERICHT.

NOVEMBER

8 - DE AMERIKAANSE PRESIDENT THEODORE ROOSEVELT WORDT HERKOZEN.

9 - IN DE HAVEN VAN MOERDIJK ZINKT EEN HOUTEN AAK NADAT HET SCHIP LEK IS GESTOTEN. 5 OPVARENDEN VERDRINKEN.

16 - JOHN AMBROSE FLEMING VRAAGT OCTROOI AAN OP DE ELEKTRONENBUIS, EEN VACUÛMDIODE DIE HET MOGELIJK MAAKT ELEKTRISCHE STROOM GELIJK TE RICHTEN.

20 - EERSTE OFFICIËLE OPTREDEN VAN HET RESIDENTIE ORKEST IN DEN HAAG.

27 - IN HET BELEG VAN PORT ARTHUR VEROVEREN DE JAPANNERS HEUVEL 203, WAT HEN EEN OVERWICHT OP HET TERREIN GEEFT.

30 - DE RESULTATEN WORDEN VRIJGEGEVEN VAN HET ONDERZOEKSWERK NAAR DE GEBEURTENISSEN TIJDENS DE AFGELOPEN TOUR DAT DE UNION VÉLOCIPÉDIQUE DE FRANCE HEEFT VERRICHT. DE EERSTE VIER VAN HET EINDKLASSEMENT WORDEN GEDISKWALIFICEERD.

TOUR DE FRANCE (1904)

IN PARIJS BLEEK MAURICE GARIN ZIJN TWEDE EINDZEGE TE HEBBEN GEBOEKT, DITMAAL MET EEN VOORSPRONG VAN SLECHTS DRIE EN EEN HALVE MINUUT OP LUCIEN POTHIER. MAAR DE FEESTVREUGDE WAS VAN KORTE DUUR. DE FRANSE WIELERBOND WEIGERDE DE UITSLAG WEGENS ALLE ONREGELMATIGHEDEN, ZOALS HET GEDEELTELIJK 'RIJDEN' VAN DE ROUTE PER OPENBAAR VERVOER. EEN FLINK AANTAL RENNERS, WAARONDER DE EERSTE VIER VAN HET EINDKLASSEMENT, WERD UIT DE UITSLAGEN VERWIJDERD EN POTHIER WERD GESCHORST VOOR HET LEVEN. MAURICE GARIN KREEG EEN STARTVERBOD VAN TWEE JAAR. DE ZEGE GING UITEINDELIJK NAAR HENRI CORNET, DIE BIJNA DRIE UUR ACHTERSTAND HAD OP GARIN. DE LAATSTE RENNER DIE IN PARIJS OVER FINISH KWAM DEED ER RUIM 101 UUR LANGER OVER.

DECEMBER

11 - DE REDEMPTORISTENBROEDER GERARDUS MAJELLA WORDT HEILIG VERKLAARD DOOR PAUS PIUS X.

14 - DE GEMEENTERAAD VAN AMSTERDAM VERWERPT MET EEN KLEINE MEERDERHEID HET VOORSTEL VAN B&W OM HET NAARDERMEER MET AFVAL TE DEMPEN.

19 - BEGIN VAN HET RADIOSTATION SCHEVENINGEN HAVEN VOOR DE COMMUNICATIE MET DE ZEESCHEPEN VOOR DE NEDERLANDSE KUST.

28 - ONTDEKKING VAN DE KOMEET BORRELLY.

ZONDER DATUM

HEIKE KAMERLINGH ONNES RICHT IN LEIDEN EEN CRYOGEEN LAB OP, HET EERSTE IN DE WERELD.

IN HET SUDETISCHE TRATENAU WORDT DE EERSTE NAZI-PARTIJ OPGERICHT.

10-URIGE WERKDAG INGEVOERD IN FRANKRIJK.

MET DE BOUW VAN DE VICTORIA FALLS BRIDGE WORDT BEGONNEN. DEZE BRUG VERBINDT NOORD- EN ZUID-RHODESIË.

OLYMPISCHE ZOMERSPELEN 1904

DE OLYMPISCHE ZOMERSPELEN VAN DE IIIE OLYMPIADE WERDEN IN 1904 GEHOUDEN IN SAINT LOUIS IN DE STAAT MISSOURI IN DE VERENIGDE STATEN. IN EERSTE INSTANTIE WAREN DE SPELEN TOEGEWEEZEN AAN CHICAGO. IN 1904 ZOU ECHTER OOK DE LOUISIANA PURCHASE EXPOSITION PLAATSVINDEN IN SAINT LOUIS. DE ORGANISATOREN VAN DEZE EXPOSITIE WILDEN OOK INTERNATIONALE SPORTWEDSTRIJDEN HOUDEN DIE DE SPELEN IN CHICAGO Zouden HEBBEN OVERSCHADUWD. NA EEN STEMMING VAN HET IOC WERD MET 14 STEMMEN TEGEN 2 BESLOTEN OM DE SPELEN TE VERPLAATSEN NAAR SAINT LOUIS. NET ALS IN 1900 IN PARIJS WAREN DE SPELEN SLECHTS EEN BIJPROGRAMMA VAN EEN WERELDTENTOONSTELLING. DE SPELEN WERDEN OVER VIJF MAANDEN GESPREID AFGEWERKT. SLECHTS BIJ 42 ONDERDELEN DEDEN ATLETEN MEE VAN BUITEN DE VERENIGDE STATEN.

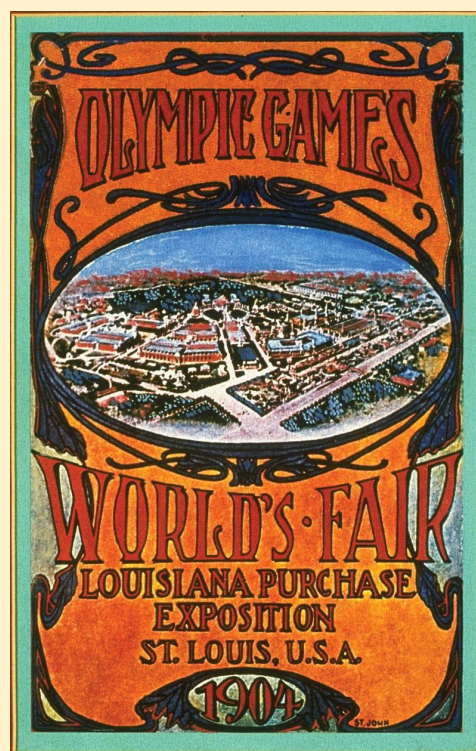
BELGIË EN NEDERLAND ZAGEN BEIDE VANWEGE DE HOGE KOSTEN AF VAN HET STUREN VAN EEN AFVAARDIGING NAAR SAINT LOUIS.

HOOGTEPUNTEN

DIT WAREN DE EERSTE SPELEN WAARBIJ DE GOUDEN, ZILVEREN EN BRONZEN MEDAILLES WERDEN UITGEREIKT.

DE GROTE AFSTAND EN DE INTERNATIONALE SPANNINGEN VANWEGE DE RUSSISCH-JAPANESE OORLOG ZORGDEN ERVOOR DAT EEN GROOT AANTAL EUROPESE TOPPERS THUIS BLEEF. VANUIT EUROPA ZOU DE REIS EEN DAGENLANGE BOOTTOCHT OVER DE ATLANTISCHE OCEAAN EN EEN URENLANGE TREINREIS BETEKENEN. DIT BETEKENDE DAT VELE EUROPESE LANDEN AFHAAKTEN. SLECHTS ELF LANDEN AANVAARDDEN DE UITNODIGING OM DEEL TE NEMEN: AUSTRALIË, CANADA, CUBA, DUITSLAND, GRIEKENLAND, GROOT-BRITANNIË, HONGARIJE, NOORWEGEN, ZUID-AFRIKA, ZWITSERLAND EN UITERAARD DE VERENIGDE STATEN, DAT HET GROS VAN DE DEELNEMERS LEVERDE. VAN DE IN TOTAAL 496 DEELNEMERS KWAMEN ER SLECHTS 92 UIT HET BUITENLAND. IN EEN AANTAL CATEGORIEËN WERDEN GELIJKTIJDIG MET DE SPELEN DE AMERIKAANSE KAMPIOENSCHAPPEN AFGEWERKT OMDAT ER GEEN INTERNATIONALE DEELNEMERS WAREN.

TWEE ATLETEN VAN DE TSWANA DIE OP DE WERELDTENTOONSTELLING EEN ONDERDEEL VORMDE VAN DE EXPOSITIE OVER DE TWEEDE BOERENoorlog NAMEN DEEL AAN DE MARATHON EN WERDEN DAARMEE DE EERSTE AFRIKAANSE DEELNEMERS AAN DE SPELEN.

DE AMERIKAANSE GYMNAST GEORGE EYSER WIST ONDANKS ZIJN HOUTEN LINKERBEEN ZES MEDAILLES TE WINNEN. VOOR HET EERSTE STONDEN BOKSEN, WORSTELLEN (VRIJE STIJL), LACROSSE, SCHOONSPRINGEN, ROQUE EN DE TIENKAMP OP HET PROGRAMMA.

ARCHIE HAHN (ZIE AFBEELDING) WON DE 60, 100 EN 200 METER SPRINT. BIJ DE 200 METER ZETTE HIJ EEN NIEUW OLYMPISCH RECORD VAN 21,6 SECONDEN. HET ZOU 28 JAAR DUREN VOOR DIT WERD VERBETERD.

RAY EWRY WON OPNIEUW ALLE DRIE DE SPRINGNUMMERS UIT STAND EN HERHAALDE ZO ZIJN KRACHTTOER VAN DE SPELEN VAN 1900.

DE AMERIKAAN JIM LIGHTBODY SLOEG EEN DUBBELSLAG DOOR DE 800 M EN DE 1500 M TE WINNEN. OP DIE LAATSTE AFSTAND ZETTE HIJ OOK NOG EENS EEN NIEUW WERELDRECORD OP DE TABELLEN. ZIJN LANDGENOOT HARRY HILLMAN WAS NOG SUCCESRIJKE. HIJ WON DE 400 M EN DE 200 EN DE 400 M HORDEN.

IN HET KOGELSTOTEN WON DE AMERIKAAN RALPH ROSE MET EEN NIEUW WERELDRECORD VAN 14 METER 81. ROSE MAT 2 METER EN WOOG 120 KG EN KREEG DAARDOOR DE BIJNAAM "ELEPHANT BABY". ROSE WON OOK NOG ZILVER IN HET DISCUSWERPEN EN BRONS IN HET HAMERSLINGEREN.

IN HET DISCUSWERPEN WAS DE COMPETITIE ZEER SPANNEND. DE AMERIKANEN MARTIN SHERIDAN EN RALPH ROSE HADDEN EXACT DEZELFDE AFSTAND GEGOOD: 39.28M. DE OFFICIALS BESLOTEN OM AAN BEIDE ATLETEN EEN EXTRA WORP TOE TE KENNEN. IN DIE EXTRA WORP KWAM SHERIDAN ALS WINNAAR NAAR VOOR.

HET MEEST BIZARRE EVENEMENT VAN DE SPELEN WAS DE MARATHON. DE RACE WERD GELOPEN IN HEET WEER OVER STOFFIGE WEGEN, WAAR AUTO'S EN PAARDEN VOOR GROTE STOFWOLKEN ZORGDEN.

DE CUBAANSE POSTBODE CARVAJAL KWAM NA EEN LANGE VOETTOCHT AAN BIJ DE START IN PYJAMA, AANGEZIEN HIJ NIET IN HET BEZIT WAS VAN EEN SPORTTENUUE. NADAT EEN COLLEGA-ATLEET EEN STUK VAN ZIJN BROEKSPIJPEN HAD GEKNIPT OM ER TOCH NOG IETS VAN TE MAKEN, GING DE CUBAAN VAN START. HIJ WERD VIERDE ONDANKS HET FEIT DAT HIJ ONDERWEG REGELMATIG STOPTE OM EEN PRAATJE TE MAKEN MET DE TOESCHOUWERS EN HIJ MAAGKRAMPEN KREEG VAN DE APPELS DIE HIJ ONDERWEG AT.

DE EERSTE OVER DE FINISHLIJN WAS FRED LORZ. HIJ WAS ECHTER AL NA EEN PAAR KILOMETER UITGEVALLEN EN HAD HET PARKOERS GROTENDEELS PER AUTO AFGELEGD. TOEN DE AUTO HET BEGAF BESLOOT LORZ DE REST MAAR TE LOPEN. HIJ KWAM ALS EERSTE AAN EN MEN DACHT DAT HIJ GEWONNEN HAD. PAS NA DE MEDAILLE-UITREIKING WERD DUIDELIJK DAT HIJ GEFRAUDEERD HAD. (VOLGENS EEN ANDERE LEZING VAN DE GEBEURTENISSEN KWAM HIJ ALLEEN MAAR ZIJN KLEDING OPHALEN DIE NOG BIJ HET VERTREK PUNT LAG, EN WERD HIJ DAAROP TOEGEJUICHT DOOR HET PUBLIEK DAT DACHT DAT HIJ DE WINNAAR WAS. LORZ ZOU HET MISVERSTAND HEBBEN OPGEHELDERD OP HET MOMENT DAT ALICE ROOSEVELT, DE DOCHTER VAN DE PRESIDENT, HEM MET ZIJN OVERWINNING WILDE FELICITEREN.) ZIJN MEDAILLE WERD HEM AFGENOMEN EN HIJ WERD VOOR HET LEVEN GESCHORST.

DE UITEINDELIJKE WINNAAR, DE BRIT THOMAS HICKS, DIE UITKWAM VOOR AMERIKA, HAD ONDERWEG EEN AANTAL INZINKINGEN GEHAD. HIJ KREEG VAN ZIJN BEGELEIDERS ONDER ANDERE STRYCHNINE MET COGNAC OM HEM OP DE BEEN TE HOUDEN. HOEWEL HIJ GESTEUND WERD DOOR ZIJN TRAINERS TOEN HIJ DE FINISHLIJN PASSEERDE, WERD HIJ TOCH ALS WINNAAR AANGEWEEZEN.

LEN TAU, EEN VAN DE LEDEN VAN DE TSWANA-STAM KWAM ALS NEGENDE OVER DE FINISHLIJN. ZIJN RESULTAAT WAS WAARSCHIJNLIJK BETER GEWEEST ALS HIJ NIET DOOR EEN HOND WAS ACHTERVOLGD DIE HEM MEER DAN DRIE KILOMETER VAN HET PARCOURS HAD GELEID.

VOOR DE ENIGE KEER WERDEN BIJ HET ZWEMMEN DE AFSTANDEN IN YARDS EN MIJLEN UITGEDRUKT. BIJVOORBEELD DE 50 EN 100 YARD VRIJE SLAG EN DE 1 MIJL VRIJE SLAG.

EEN VAN DE MEEST SUCCESRIJKE BUITENLANDSE ATLETEN WAS DE DUITSE ZWEMMER EMIL RAUSCH. HIJ WON DRIE MEDAILLES: TWEEMAAL GOUD (880 Y EN 1 MIJL VRIJE SLAG) EN EEN KEER BRONS (220 Y VRIJE SLAG). ANDERE SUCCES IN HET ZWEMMEN WAS VOOR DE HONGAAR ZOLTAN HALMAY EN DE AMERIKAAN CHARLES DANIELS. HALMAY WON TWEEMAAL GOUD (50 EN 100 Y VRIJE SLAG). DANIELS HAALDE TWEEMAAL GOUD (220 EN 440 Y VRIJE SLAG), EEN KEER ZILVER (100 Y VRIJE SLAG) EN EEN KEER BRONS (50 Y VRIJE SLAG).

DE SPELEN IN SAINT LOUIS WERDEN OOK GEKARAKTERISEERD DOOR EEN VREEMD NEVENEVENEMENT DAT VELE EUROPEANEN SCHOKTE: DE ANTHROPOLOGICAL DAYS. DIT WAREN SPORTWEDSTRIJDEN VOOR ETNISCHE MINDERHEDEN. GEDURENDE TWEE DAGEN DEDEN AMERIKAANSE INDIANEN, KAFFERS, PYGMEEËN, FILIPPINO'S, PATAGONIËRS EN ZELFS TURKEN EN SYRIËRS MEE AAN BELACHELIJKE WEDSTRIJDEN. ZWARTEN GOOIDEN MET PLAKKERIGE BALLEEN NAAR ELKAAR, INDIANEN BOOTSTEN DUELS MET EEN LANS NA EN PYGMEEËN GOOIDEN EEN KOGEL VAN 10 KILO OM HET VERST. DE COUBERTIN, DIE IN SAINT LOUIS NIET AANWEZIG WAS, VEROORDEELDE DEZE 'ANTHROPOLOGICAL DAYS' NIET, OOK AL WAREN DEZE EEN INBREUK OP ARTIKEL 1 VAN HET OLYMPISCH HANDVEST DAT DISCRIMINATIE VERWERPT.

1905

GEBEURTENISSEN

JANUARI

9 - (JULIAANSE KALENDER) TSARISTISCHE TROEPEN OPENEN HET VUUR OP BETOGERS IN ST. PETERSBURG. ER VALLEN VELE SLACHTOFFERS.

12 - OPENING VAN HET KURSAAL VAN SAN REMO.

15 - TSUNAMI IN EEN MEER BIJ LOEN, NOORWEGEN. ER VALLEN 61 DODEN.

FEBRUARI

1 - OPENING VAN STATION HARDENBERG.

1 - OPRICHTING VAN DE VOETBALVERENIGING ADO IN HET HAAGSE CAFÉ HOF VAN BERLIJN.

17 - GROOTVORST SERGEJ ALEKSANDROVITSJ VAN RUSLAND, MILITAIR GOUVERNEUR VAN DE HOOFDSTAD EN VERANTWOORDELIJK VOOR HET GEWELD OP 9 JANUARI, WORDT IN MOSKOU VERMOORD DOOR LEDEN VAN DE SOCIAAL-REVOLUTIONAIRE PARTIJ.

SERGEJ ALEKSANDROVITSJ VAN RUSLAND (1905)

SERGEJ ALEKSANDROVITSJ ROMANOV (SINT-PETERSBURG, 11 MEI 1857 – MOSKOU, 17 FEBRUARI 1905), GROOTVORST VAN RUSLAND, WAS DE VIJFDE Zoon VAN TSAAR ALEXANDER II. HIJ WAS DE JONGERE BROER VAN TSAAR ALEXANDER III, DIE ALEXANDER II OPVOLGDE EN NICOLAAS II VOORGING.

HUWELIJK

OP 15 JUNI 1884 TROUWDE SERGEJ MET ELISABETH VAN HESSEN-DARMSTADT, DE TWEDE DOCHTER VAN GROOTHERTOG LODEWIJK IV VAN HESSEN-DARMSTADT EN PRINSES ALICE, DE TWEDE DOCHTER VAN KONINGIN VICTORIA VAN GROOT-BRITANNIË. ELISABETH WAS OOK DE OUDERE ZUS VAN PRINSES ALICE, DIE ALS ALEXANDRA FJODOROVNA TROUWDE MET TSAAR NICOLAAS II. SERGEJ EN ELISABETH BLEVEN KINDERLOOS.

CARRIÈRE

SERGEJ VERVULDE EEN AANTAL HOGE FUNCTIES IN HET LEGER VOORDAT HIJ DOOR TSAAR NICOLAAS II, ZIJN NEEF EN SCHOONBROER, BENOEMD WERD TOT GOUVERNEUR-GENERAAL VAN MOSKOU. IN DIE FUNCTIE MAAKTE HIJ ZICH NIET POPULAIR BIJ HET VOLK ONDER MEER VANWEGE DE CHODYNKATRAGEDIE. MET ALS GEVOLG DAT HIJ OP 17 FEBRUARI 1905 DOOR DE SOCIALIST-REVOLUTIONAIR IVAN KALJAJEV IN ZIJN RIJTUIG WERD OPGEBLAZEN. ZIJN ECHTGENOTE ELISABETH, DIE GETUIGE WAS GEWEEST, VERZAMELDE ZIJN LICHAAMSDLEN EN BEGROEF HEM IN EEN KLOOSTER. EEN AANTAL JAREN LATER, IN 1918 (EEN JAAR NA HET AFTREDEN VAN NICOLAAS II), WERD OOK ELISABETH MET ENKELE ANDERE FAMILIELEDEN VERMOORD.

23 - OPRICHTING ROTARY IN CHICAGO DOOR DE ADVOCaat PAUL HARRIS, DE STEENKOLENHANDELAAR SILVESTER SCHIELE, DE MIJNBOWINGENIEUR GUSTAPH LOEHR EN DE KLEERMAKERSPATROON HIRAM SHOREY.

MAART

10 - IN THE RISING PUB WORDT CHELSEA FC OPGERICHT.

22 - WILLEM EINTHOVEN NEEMT MET ZIJN SNAARGALVANOMETER HET EERSTE ELEKTROCARDIOGRAM OP.

31 - KEIZER WILHELM II ARRIVEERT AAN BOORD VAN DE HOHENZOLLERN IN TANGER. HIJ BEWIJST DE SULTAN VAN MAROKKO DE EER VAN EEN SOEVEREIN VORST, EN BRUSKEERT DAARMEE WELBEWUST DE FRANSE AANSPRAKEN OP HET GEBIED.

APRIL

3 - DE ARGENTIENSE VOETBALCLUB CA BOCA JUNIORS WORDT OPGERICHT.

6 - HET HOOGGERECHTSHOF VAN DE VERENIGDE STATEN VERKLAART IN DE ZAAK LOCHNER V. NEW YORK DE WETTELIJKE REGELING VAN DE ACHTURIGE WERKDAG IN DE STAAT NEW YORK IN STRIJD MET DE CONTRACTVRIJHEID, NEERGELEGD IN HET VEERTIENDE AMENDEMENT OP DE GRONDWET, EN STELT DE WET BUITEN WERKING.

22 - OPRICHTING VERENIGING NATUURMONUMENTEN IN AMSTERDAM.

25 - OPENING VAN DE WERELDTENTOONSTELLING VAN 1905 IN LUIK.

30 - EERSTE WEDSTRIJD VAN HET NEDERLANDS ELFTAL. IN ANTWERPEN WINNEN DE NEDERLANDERS VAN DE BELGEN MET 4 - 1.

MEI

27 - NOORWEGEN ZEGT DE PERSONELE UNIE MET ZWEDEN OP, EN WORDT EEN ONAFHANKELIJKE STAAT.

27 EN 28 - IN DE SLAG BIJ TSUSHIMA BRENGT DE JAPANESE MARINE ONDER ADMIRAAL TOGO DE RUSSISCHE VLOOT EEN VERNIETIGENDE NEDERLAAG TOE.

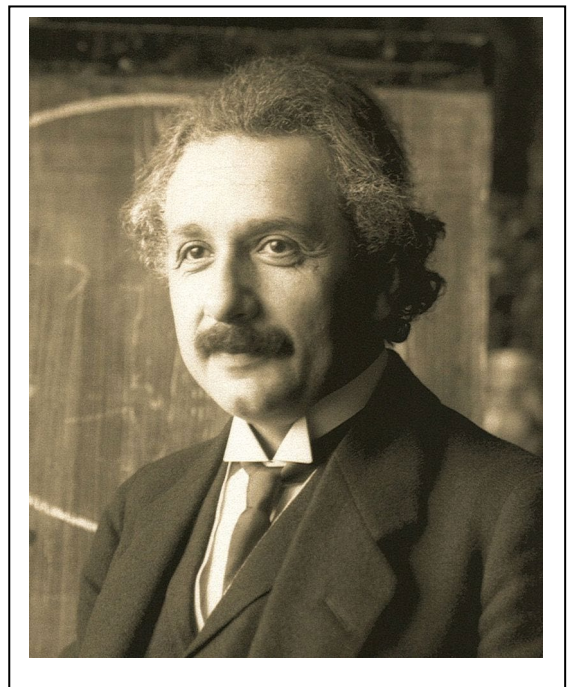
JUNI

1 - DE KOETS WAARMEE DE FRANSE PRESIDENT LOUBET EN DE SPAANSE KONING ALFONS XIII NA HET BEZOEKEN VAN EEN OPERA TERUGREIZEN NAAR HET PALAIS D'ORSAY, IS DOELWIT VAN EEN BOMAANSLAG. EEN ESCORTE WORDT AAN DE SCHOUDEUR GERAAKT, MAAR DE BEIDE STAATSHOOFDEN BLIJVEN ONGEDEERD.

7 - HET STORTING Kiest PRINS KAREL VAN DENEMARKEN TOT KONING VAN NOORWEGEN. HIJ GAAT REGEREN ONDER DE NAAM HAAKON VII.

30 - ALBERT EINSTEIN (ZIE AFBEELDING) PUBLICEERT ZIJN SPECIALE RELATIVITEITSTHEORIE. HET IS ZIJN DERDE PUBLICATIE IN WAT WEL EINSTEINS WONDERJAAR (ANNUS MIRABILIS) WORDT GENOEMD.

$$R_{\mu\nu} - \frac{1}{2}Rg_{\mu\nu} = 8\pi GT_{\mu\nu}$$

JULI

1 - OPENING VAN STATION COEVORDEN

2 - MUITERIJ OP DE POTJOMKIN.

11 - 14 - DE NIAGARA MOVEMENT, DIE STREEFT NAAR GELIJKE BURGERRECHTEN VOOR ZWARTE AMERIKANEN, KOMT VOOR HET EERST BIJEEN. OMDAT DE HOTELS IN DE VERENIGDE STATEN DE LEDEN NIET WILLEN ACCOMMODEREN, VINDT DE BIJENKOMST PLAATS AAN DE CANADESE ZIJDE VAN DE NIAGARAWATERVALLEN.

AUGUSTUS

9 - IN HET FRANSE BOULOGNE-SUR-MER NEEMT HET EERSTE ESPERANTO-WERELDCONGRES DE VERKLARING VAN BOULOGNE AAN. DAARIN WORDT HET ESPERANTO AAN DE VOLKEREN AANGEBODEN ALS TWEDE TAAL, EN WORDT DEZE VRIJGEGEVEN VOOR VERDERE ONTWIKKELING DOOR DE GEBRUIKERS .

17 - BEËDIGING IN NEDERLAND VAN HET KABINET-DE MEESTER.

SEPTEMBER

1 - SASKATCHEWAN WORDT DE 9E PROVINCIE VAN CANADA.

5 - RUSLAND VERLIEST DE RUSSISCH-JAPANSE OORLOG. DIT VERLIES VEROOorzaakt EEN MISLUKTE REVOLUTIE IN RUSLAND.

RUSSISCH-JAPANSE OORLOG (1905)

CHRONOLOGISCH OVERZICHT VAN HET CONFLICT (1905)

2 JANUARI: ANATOLI STESSEL GEEFT PORT ARTHUR OVER. DOOR DE VAL VAN PORT ARTHUR IS HET JAPANESE 3E LEGER VAN GENERAAL NOGI NU BESCHIKBAAR VOOR INZET IN HET NOORDEN. ZIJ KUNNEN NU HET 1E, 2E EN 4E JAPANESE LEGER GAAN VERSTERKEN. DE TROEPEN VAN OYAMA STAAN DAAR NU TEGENOVER DE TROEPEN VAN GENERAAL KOEROPATKIN, BESTAANDE UIT HET 1E LEGER VAN GENERAAL LINEVITSJ, HET 2E LEGER VAN GENERAAL GRIPPENBERG, HET 3E LEGER VAN GENERAAL KAULBARS EN HET KOZAKKENKORPS VAN GENERAAL MISITSJENKO.

JANUARI: BEIDE LEGERS STUREN CAVALERIE UIT OM ELKAARS BEVOORRADINGS- EN COMMUNICATIELIJNEN AAN TE VALLEN.

25 TOT 29 JANUARI: SLAG BIJ SANDEPU. GEORGII STACKELBERG WORDT ONTSLAGEN WEGENS INSUBORDINATIE. OSKAR GRIPPENBERG MELDT ZICH ZIEK, KEERT TERUG NAAR SINT-PETERSBURG EN LEVERT IN KRANTEN KRITIEK OP GENERAAL KOEROPATKIN. REVOLUTIONAIREN GRIJPEN DIT AAN VOOR KRITIEK OP DE TSAAR.

JANUARI TOT FEBRUARI: DE RUSSISCHE REVOLUTIE VAN 1905. ER BREKEN ERNSTIGE ONLUSTEN UIT IN DE RUSSISCHE STEDEN. POLITIE EN LEGER DODEN HONDERDEN BETOGERS. DE GOUVERNEUR VAN MOSKOU WORDT VERMOORD. JAPANESE NETWERKEN LEVEREN WAPENS AAN DISSIDENTEN IN FINLAND, DE BALTISCHE STATEN EN DE KAUKASUS.

19 FEBRUARI TOT 10 MAART: SLAG BIJ MUKDEN EEN VAN DE GROOTSTE VELDSLAGEN IN DE GESCHIEDENIS TOT DAN TOE. VOOR DE LENTECAMPAGNE BESCHIKT DE RUSSISCHE GENERAAL KOEROPATKIN OVER HET 1E, 2E EN 3E MANTSJOERIJESE LEGER (VAN DE GENERAALS LINEVITSJ, KAULBARS EN BILDERLING). IN TOTAAL HEBBEN DE RUSSEN EEN LEGER VAN 275.000 MAN INFANTERIE, 16.000 MAN CAVALERIE, 1439 STUKKEN VELDGESCHUT EN 56 MACHINEGEWEREN. DE JAPANESE BEVELHEBBER OYAMA BESCHIKTE OVER HET YALULEGER ONDER GENERAAL KAWAMUA, HET 1E ONDER GENERAAL KUROKI, HET 2E ONDER GENERAAL OZU, HET 3E ONDER GENERAAL NOGI EN HET 4E LEGER ONDER GENERAAL NOZU. IN TOTAAL BEDROEG DE JAPANESE TROEPENSTERKTE 200.000 MAN INFANTERIE, 7350 MAN CAVALERIE, 924 KANONNEN (INCLUSIEF ZWARE 11 INCH HOUWITSERS AANGEVOERD UIT PORT ARTHUR), EN 174 MACHINEGEWEREN.

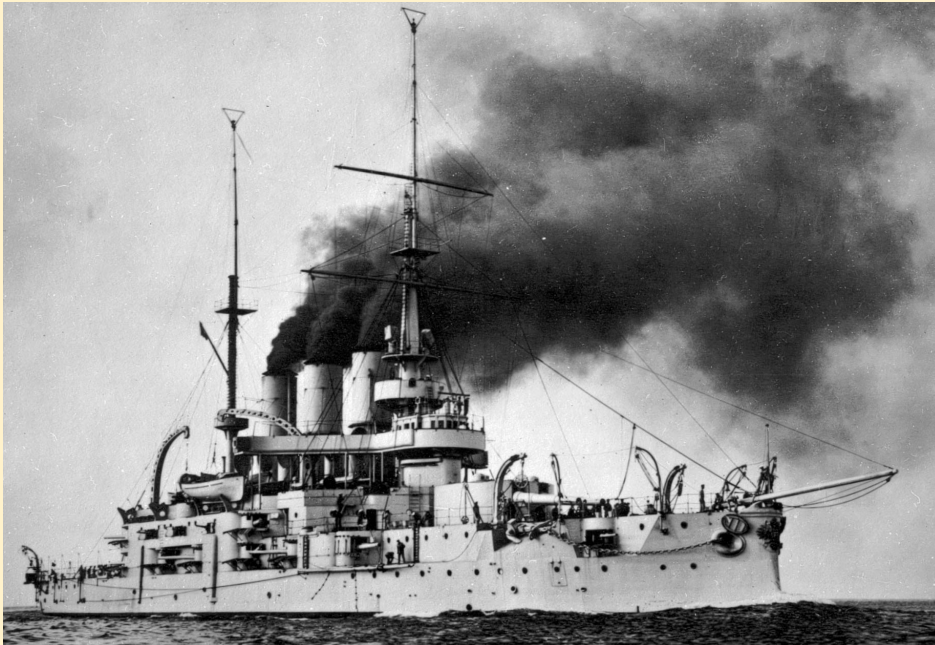
UITEINDELIJK TROKKEN DE RUSSISCHE EENHEDEN TERUG TOT DE GRENS EN VERLOREN DAARBIJ EEN GROOT DEEL VAN HUN VERVOERMIDDELEN, VOORRADEN EN KANONNEN. ALLEEN DE UITPUTTING VAN HET ACHTERVOLGENDE JAPANESE LEGER VERHINDERDE EEN COMPLETE VERNIETIGING.

20 MAART: EEN VERTROUWELIJK VOORSTEL VAN DE VERENIGDE STATEN OM ALS TUSSENPERSOON OP TE TREDEN.

27 TOT 28 MEI: SLAG BIJ TSUSHIMA. DE BESLISSENDE ZEE-SLAG VAN DE OORLOG WORDT UITGEVOCHTEN IN DE ZEE-ENGTE TUSSEN KOREA EN JAPAN, WAAR DE JAPANSE VLOOT DE BALTISCHE VLOOT ONDERSCHEPT VOORDAT ZE ZICH BIJ DE PACIFISCHE VLOOT KAN VOEGEN. DE SNELLERE MAAR LICHTER BEWAPENDE VLOOT VAN ADMIRAAL TOGO VERSLAAT DE RUSSISCHE VLOOTESKADERS VAN ADMIRAAL ROZHDESTVENSKI VERPLETTEREND. DE TWEE NEDERLAGEN VAN DE SLAG BIJ MUKDEN OP HET LAND EN DE SLAG BIJ TSUSHIMA OP ZEE BREKEN DE RUSSISCHE WIL OM DOOR TE VECHTEN, HOEWEL DE RUSSISCHE LEGERS NOG STEEDS DE STERKSTE ZIJN. OOK IN JAPAN BEGON DE PROPORTIONEEL GROTERE KOST VAN DE OORLOG IN LEVENS EN IN GELD DOOR TE WEGEN.

10 EN 12 JUNI: JAPAN EN RUSLAND AANVAARDEN PUBLIEKELIJK HET AMERIKAANSE VOORSTEL OM TE BEMIDDELEN.

14 TOT 25 JUNI: DOOR DE VERLOREN SLAG BIJ TSUSHIMA HEERST ER ONRUST OP DE ZWARTE ZEEVLOOT. DE BEMANNING VAN DE RUSSISCHE SLAGKRUISER POTEMKIN GAAT MUITEN. 1260 SYMPATHISERENDE BETOGERS WORDEN GEWOND OF GEDOOD ALS DE RUSSISCHE TROEPEN GELEGERD IN ODESSA HET VUUR OPENEN EN DE POTEMKIN VUURT TWEE GRANATEN OP DE TROEPEN. DE KRUISER POTEMKIN (ZIE AFBEELDING) KRIJGT ASIEL IN DE ROEMEENSE HAVEN CONSTANȚA.

DE PANTSERKRUISER POTJOMKIN, WAS EEN RUSSISCH SLAGSCHIP DAT IN DE VAART WERD GENOMEN IN 1904 ALS KNIAZ POTEMKIN TAVRICHESKIY EN BEKENDHEID VERWIERF NA DE BERUCHTE MUITERIJ IN 1905, WAAR DE VOLTALLIGE BEMANNING IN OPSTAND KWAM TEGEN HAAR OFFICIEREN.

7 JULI TOT 8 AUGUSTUS: JAPAN NEEMT BEZIT VAN HET EILAND SACHALIN.

9 AUGUSTUS: DE VREDESONDERHANDELINGEN BEGINNEN TE PORTSMOUTH IN NEW HAMPSHIRE, ONDER TOEZICHT VAN DE AMERIKAANSE PRESIDENT THEODORE ROOSEVELT.

5 SEPTEMBER: HET VERDRAG VAN PORTSMOUTH WORDT ONDERTEKEND. JAPAN KREEG ZUID-SACHALIN, HET SCHIEREILAND LIAODONG EN INVLOEDSRECHTEN IN KOREA. DE PUBLIEKE OPINIE REAGEERDE ZOWEL IN RUSLAND ALS IN JAPAN NEGATIEF OP DIT VERDRAG, MAAR DE VERNEDERING SCHAADDE HET REGIME IN RUSLAND MEER DAN DE GEVOLGEN VOOR DE JAPANSE REGERING.

20 - OP DE 35E VERJAARDAG VAN DE VAL VAN ROME GAAT DE KORTE SPEELFILM LA PRESA DI ROMA IN PREMIÈRE. HET IS DE EERSTE OPENBARE FILMVERTONING IN ITALIË.

27 - EINSTEIN PUBLICEERT OVER DE MASSA-ENERGIERELATIE.

OKTOBER

2 - IN DE MARINEWERF TE PORTSMOUTH WORDT DE KIEL GELEGD VAN DE HMS DREADNOUGHT, DE EERSTE VAN EEN NIEUWE GENERATIE OORLOGSSCHEPEN.

14 - OPRICHTING VAN DE FAI, FÉDÉRATION AÉRONAUTIQUE INTERNATIONALE, INTERNATIONALE ORGANISATIE VOOR LUCHT- EN RUIMTEVAART.

15 - EERSTE UITVOERING IN PARIJS VAN HET SYMFONISCH GEDICHT LA MER VAN CLAUDE DEBUSSY.

20 - DE TURKSE VOETBALCLUB GALATASARAY SK WORDT OPGERICHT.

NOVEMBER

4 - IN ATJEH WORDT NA EEN GUERRILLASTRIJD VAN ZES JAAR TJOET NJA DINH GEARRESTEERD, DE WEDUWE VAN OPSTANDELINGENLEIDER TEUKOE OEMAR.

TJOET NJA DINH (1905)

TJOET NJA DINH (LAMPADANG, 1848 - SOEMEDANG, 9 NOVEMBER 1908) WAS DE VROUW VAN DE BIJ DE NEDERLANDERS BERUCHTE ATJEHSE LEIDER TEUKOE OEMAR. ZIJ ZOU EEN BELANGRIJKE ROL HEBBEN GESPEELD BIJ ZIJN BESLUIT OM NIET LANGER HET NEDERLANDSE GEZAG TE STEUNEN IN ZIJN STRIJD TEGEN DE OPSTANDIGE INWONERS VAN ATJEH.

STRIJDBAAR

TJOET NJA DINH STAMDE UIT EEN ADELLIJKE FAMILIE. HAAR VADER NANTA SETIA WAS OELÉEBALANG (ISLAMITISCH VOORGANGER) EN OOK ZIJ WAS EEN GELOVIG AANHANGER VAN DE ISLAM. ZE WEIGERDE ZICH NA DE DOOD VAN HAAR MAN IN 1899 OVER TE GEVEN AAN HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER (KNIL). SAMEN MET DE COMMANDANT PRANG LAOT ALI EN EEN LEGERTJE VAN DRIEHONDERD GETROUWEN HIELD ZE HET ZES JAAR LANG VOL IN DE JUNGLE. ZE STREDEN TEGEN DE NEDERLANDSE KAPHEES (ONGELOVIGEN), DIE ONDER LEIDING VAN GENERAAL VAN HEUTSZ EEN KEIHARDE TEGENGUERRILLA VOERDEN. ZO WAREN ZE IN 1904 BETROKKEN BIJ EEN KLEWANGAANVAL OP EEN MARECHAUSSEE-COLONNE TE DJEURAM AAN DE WESTKUST VAN ATJEH WAARBIJ KAPITEIN CAMPIONI ZO ZWAARGEWOND RAAKTE DAT HIJ LATER AAN ZIJN VERWONDINGEN OVERLEED. TJOET NJA DINH STOND HOOG OP DE OPSPORINGSLIJST VAN HET NEDERLANDSE GEZAG.

ARRESTATIE

GROEPSFOTO MET TJOET NJA DINH (MIDDEN) NA HAAR GEVANGENNEMING

ARRESTATIE

IN 1905 WERD DE TOESTAND VAN DINH EN HAAR STRIJDGROEP ERG ZORGELIJK. HAAR GETROUWEN MOESTEN STEEDS MEER TIJD BESTEDEN AAN HET BEZOEK VAN DE KAMPONGS OM VRIJWILLIGERS TE REKRUTEREN EN GELD IN TE ZAMELEN VOOR DE PRANG SABI, DE "HEILIGE OORLOG" TEGEN DE NEDERLANDERS. DINH HAD HAAR PRIVÉVERMOGEN AL HELEMAAL UITGEGEVEN EN HAAR LEGERTJE SLOEK MET DE DAG. ZE WERD OUD EN HAAR LICHAAM HAD ZWAAR GELEDEN ONDER DE ONTBERINGEN IN DE JUNGLE, ALTIJD OP DE VLUCHT VOOR DE VLIEGENDE COLONNES VAN HET KORPS MARECHAUSSEE. ZE LEED AAN REUMATIEK EN EEN ERFELIJKE ZIEKTE WAARDOOR ZE ZO GOED ALS BLIND GEWORDEN WAS. HAAR LIJDEN WERD TEN SLOTTE ZO SCHRIJNEND DAT PRANG LAOT ALI HET NIET LANGER KON AANZIEN. HIJ VOND DAT ZE HAAR STRIJD MOEST OPGEVEN MAAR TOEN HIJ DIT TEGEN HAAR UITSPRAK BARSTTE ZE IN WOEDE UIT. IN HET DIEPSTE GEHEIM STUURDE PANG LAOT ALI EEN BOODSCHAPPER NAAR DE NEDERLANDSE LUITENANT VAN VUUREN DIE GELEGERD WAS IN MEULABOH. LAOT WAS BEREID DE VERBLIJFPLAATS VAN DINH PRIJS TE GEVEN OP VOORWAARDE DAT HAAR ARRESTATIE ZONDER GEWELD PLAATS ZOU VINDEN. VAN VUUREN GING AKKOORD EN ZO WERD DINH OP 4 NOVEMBER 1905 VERRAST DOOR EEN NEDERLANDSE PATROUILLE.

DINH WAS RAZEND OP PRANG LAOT ALI EN GREEP EEN RENTJONG OM ZICHZELF OM HET LEVEN TE BRENGEN MAAR LUITENANT VAN VUUREN WIST DIT TE VERHINDEREN. IN EEN DRAAGSTOEL WERD DINH AFGEVOERD NAAR MEULABOH VANWAARUIT ZE NAAR KOTA RADJA WERD GEBRACHT.

TJOET NJA DINH

VERBANNEN NAAR JAVA

EEN JAAR LATER WERD ZIJ EN HAAR NEEF TEUKU NANA, DIE TEGELIJK MET HAAR WAS GEARRESTEERD, VERBANNEN NAAR SOEMEDANG OP WEST-JAVA. VOOR HAAR GEDWONGEN VERTREK BRACHTEN ALLE ATJEHSE OELÉÉBALANGS EN OELEMA HAAR NOG EEN BEZOEK OM HAAR EER TE BEWIJZEN. OP JAVA GAAT HET NA EEN OPERATIEVE INGREEP BETER MET DE GEZONDHEID VAN DINH. ZIJ WOONDE IN EEN DOOR HET GOUVERNEMENT BETAALD HUIS EN LEEFDE DAAR IN BALLINGSCHAP ALS EEN VORSTIN VOORZIEN VAN BEDIENDEN, PASSEND BIJ HAAR HOGE AFKOMST. ZE STIERF OP 9 NOVEMBER 1908.

18 - DE BRITSE PAKKETBOOT HILDA ZINKT IN HET KANAAL. 123 OPVARENDEN KOMEN OM HET LEVEN.

28 - IN WENEN WORDT MASSAAL GEHOOR GEGEVEN AAN EEN STAKINGSOPROEP VAN DE SOCIAALDEMOCRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ. DE EIS, DE INVOERING VAN ALGEMEEN KIESRECHT, WORDT DOOR DE REGERING INGEWILLIGD. DE PEKING-HANKOU-SPOORLIJN WORDT VOLTOOID.

DECEMBER

3 - ZOLTÁN HALMAY VESTIGT HET ALLEREERSTE OFFICIËLE WERELDRECORD OP DE 100 METER VRIJE SLAG. IN WENEN TIKT DE HONGAARSE ZWEMMER AAN IN 1.05,8.

5 - IN HET VERENIGD KONINKRIJK KOMEN NA TIEN JAAR DE LIBERALS WEER AAN DE REGERING, MET DE SCHOT HENRY CAMPBELL-BANNERMAN ALS EERSTE MINISTER.

ZONDER DATUM

ALFRED BINET PUBLICEERT DE EERSTE INTELLIGENTIEMETING.

AFSCHAFFING VAN HET CHINEES EXAMENSTELSEL.

1906

GEBEURTENISSEN

JANUARI

1 - HET NEDERLANDS VERBOND VAN VAKVERENIGINGEN (NVV) WORDT OPGERICHT. HENRI POLAK WORDT VOORZITTER.

1 - FRANKRIJK VOERT DE SCHEIDING VAN KERK EN STAAT IN.

7 - IN JAPAN KOMT HET KABINET VAN KATSURA TARO TEN VAL. DE JAPANNERS ZIJN TELEURGESTELD IN HET VERDRAG VAN PORTSMOUTH. DE WINST IN DE RUSSISCH-JAPANSE OORLOG IS ONVOLDOENDE VERZILVERD, ZO LUIDT DE ALGEMENE MENING.

10 - DE BRITSE MINISTER VAN OORLOG HALDANE DIEN EEN GEHEIM PLAN IN VOOR BRITISH EXPEDITIONARY FORCE.

15 - NEDERLAND VERVANGT HET SYSTEEM VAN RIJVERGUNNINGEN VOOR MOTORVOERTUIGEN DOOR PROVINCIALE KENTEKENS.

16 - DE CONFERENTIE VAN ALGECIRAS PROBEERT DE MAROKKOCRISIS TE BEZWEREN.

22 - HET AMERIKAANSE STOOMSCHIP VALENCIA VERGAAT OP DE ZUIDWESTKUST VAN VANCOUVER ISLAND. 119 OPVARENDEN KOMEN OM HET LEVEN.

26 - FRED MARRIOTT VESTIGT EEN WERELDSNELHEIDSRECORD IN DE STANLEY ROCKET, EEN STOOMAUTO, MET EEN SNELHEID VAN 127.7 MPH (205.5 KM/H).

FEBRUARI

7 - BENOEMING VAN DÉSIRÉ-JOSEPH MERCIER TOT AARTSBISSCHOP VAN MECHELEN EN PRIMAAT VAN DE BELGISCHE KERKPROVINCIE.

MAART

10 - INGEBRUIKSTELLING VAN DE BAKERLOO LINE IN LONDEN TUSSEN WESTMINSTER BRIDGE ROAD EN BAKER STREET.

12 - VOORAL VLAANDEREN EN ZEELAND WORDEN GETROFFEN DOOR WATERSNOOD.

STORMVLOED VAN 1906

DE STORMVLOED VAN 1906 IS EEN STORMVLOED DIE PLAATSVOND OP 12 MAART 1906. HIERBIJ WERDEN VOORAL ZEELAND EN VLAANDEREN GETROFFEN. DOORDAT DE OVERSTROMING OVERDAG PLAATSVOND, VIELEN ER WEINIG SLACHTOFFERS. ENKEL VIJF VISSERS KWAMEN OM HET LEVEN TOEN HUN SLOEP NABIJ OOSTENDE IN MOEILIKHEDEN RAAKTE. DE SCHADE WAS AANZIENLIJK AAN GROTE DELEN VAN DE BELGISCHE KUST EN HET STROOMGEBIED VAN DE SCHELDE. LANDVERLIES TRAD NIET OP. IN VLISSINGEN WERDEN ZEER HOGE WATERSTANDEN GEMETEN, DIE ALLEEN BIJ DE WATERSNOOD VAN 1953 ZIJN OVERTROFFEN.

DE WATERSNOOD IN VLISSINGEN

VLAANDEREN

OP 12 MAART 1906 OM 16 UUR STEEG HET WATER IN ANTWERPEN, GEPAARD GAANDE MET ORKAANWINDEN UIT HET ZUIDWESTEN, TOT 7,50 M BOVEN HET NORMAAL NIVEAU EN LIEPEN LANGS DE SCHELDE EN ZIJN ZIJRIVIEREN ZOWAT ALLE LAAGGELEGEN GEBIEDEN ONDER WATER, STROOMOPWAARTS TOT VOORBIJ DENDERMONDE. ER OVERSTROOMDE 4.000 HECTARE LAND EN 1.000 HUIZEN KWAMEN IN HET WATER TE STAAN, MEER DAN 4.000 MENSEN WAREN DAKLOOS. IN HAMME, MOERZEKE EN GREMBERGEN WAS DE OVERSTROMING HET MEEST INGRIJPEND. MEN EVACUEERDE HONDERDEN BEJAARDEN EN KINDEREN OM BESMETTELIJKE ZIEKTEN TE VOORKOMEN. ER WAREN IN TOTAAL 7 DIJKBREUKEN.

HET SCHELDEWATER LIEP BIJ VLOED MAANDENLANG DOOR DE STROOMGATEN EN ZETTE 2.880 HECTAREN LAAGGELEGEN LAND ONDER WATER. BIJ EB VLOEIDE HET OVERSTROMINGSWATER LANGS DE STROOMGATEN SLECHTS GEDEELTELIJK TERUG NAAR DE SCHELDE. DE OVERSTROMINGEN VERMINDERDEN SLECHTS NAARMATE MEN DE DIJKBREUKEN KON HERSTELLEN EN DE STROOMGATEN KON DICHTE. OP 12 MEI 1906, DUS DAG OP DAG TWEE MAANDEN NA DE OVERSTROMING, WAS HET ZOVER EN STROOMDE DANKZIJ DE DICHTEGEMAAKTE DIJKBREUKEN GEEN SCHELDEWATER MEER OVER HET VLAKKE LAND. DAARNA DUURDE HET NOG TWEE MAANDEN ALVORENS HET OVERSTROOMDE LAND DROOG GETROKKEN WAS. DE DROOGMAKINGSWERKEN EINDIGDEN OP 12 JULI 1906, DUS VIER MAANDEN NA DE DIJKDOORBRAGEN.

SLACHTOFFERS

LANDINWAARTS VIELEN ER GEEN SLACHTOFFERS TE BETREUREN, VOORAL OMDAT MENSEN DE KANS HADDEN OP TIJD TE VLUCHTEN VOOR HET OPKOMENDE WATER. IN OOSTENDE HAD HET SCHEEPVAARTVERKEER ZWAAR TE VERDUREN ONDER HET NOODWEER EN RAAKTE EEN VISSERSSLOEP MET VIJFKOPPIGE BEMANNING IN MOEILIKHEDEN VLAK BIJ DE KAAIEN. NA ONGEVEER EEN UUR ZONK HET BOOTJE DOOR DE KRACHT VAN HET WATER, WAARBIJ DE VIJF VISSERS OM HET LEVEN KWAMEN. DIT ZORGDE VOOR HEEL WAT BEROERING, OMDAT VELE TOESCHOUWERS DIE ZICH OP DE KADE HADDEN VERZAMELD, DE DOODSTRIJD VAN DE MANNEN HADDEN ZIEN GEBEUREN, TERWIJL ER GEEN REDDINGSACTIE WERD ONDERNOMEN. OOK EEN ANDERE VISSERSBOOT RAAKTE IN OOSTENDE IN DE PROBLEMEN, MAAR DE BEMANNING HIERVAN KON ZICH IN VEILIGHEID BRENGEN.

26 - DE ELECTROTECHNISCHE VEREENIGING (ETV) WORDT OPGERICHT.

APRIL

8 TOT 11 - TIJDENS MILITAIRE BESPREKINGEN IN SINT-PETERSBURG ZEGT FRANKRIJK DE RUSSEN HULP TOE BIJ DE WEDEROPBOUW VAN DE RUSSISCHE STRIJKRACHTEN.

18 - DE AARDBEVING VAN 1906 (GESCHATTE MAGNITUDE 7,8 OP DE SCHAAL VAN RICHTER) RICHT GROTE SCHADE AAN IN SAN FRANCISCO. ER ZIJN 3000 DODEN, 225.000–300.000 MENSEN ZIJN DAKLOOS, DE SCHADE WORDT GERAAMD OP 350 MILJOEN DOLLAR.

AARDBEVING SAN FRANCISCO 1906

OORZAAK EN SCHADE

SAN FRANCISCO LIGT OP DE SAN ANDREASBREUK, OORZAAK VAN REGELMATIGE (KLEINE EN GROTE) AARDBEVINGEN. OP 18 APRIL 1906 RICHTTE EEN ZWARE AARDBEVING GROTE SCHADE AAN IN SAN FRANCISCO. DE MEEST GEACCEPTEERDE SCHATTING VAN DE KRACHT VAN DEZE BEVING IS 7,8 OP DE SCHAAL VAN RICHTER. ANDERE SCHATTINGEN VARIËREN TUSSEN 7,7 EN 8,3. ER WAREN 3.000 DODEN. DE MEESTE SCHADE WERD ECHTER AANGERICHT DOOR DE GROTE BRAND DIE NA DE BEVING ONTSTOND. HET GEBOUW VAN DE CALIFORNIA ACADEMY OF SCIENCES WERD OOK GETROFFEN. EEN GROOT GEDEELTE VAN DE COLLECTIE GING VERLOREN.

ARNOLD GENTHES BEROEMDE FOTO VAN DE AARDBEVING TE SAN FRANCISCO, 1906

19 - EEN WEEK NA DE AFVAART UIT ANTWERPEN VERGAAT HET SCHOOLSCHIP COMTE DE SMET DE NAEYER IN DE GOLF VAN BISKAJE.

22 - IN RUSLAND KOMT DE DOEMA BIJEEN. IVAN GOREMYKIN WORDT VOORZITTER VAN DE MINISTERRAAD.

22 - OPENING VAN DE OLYMPISCHE TUSSENSPELEN TE ATHENE. VOOR HET EERST TREKKEN DE LANDENPLOEGEN ACHTER HUN VLAG HET OLYMPISCH STADION VAN ATHENE BINNEN.

INTERNATIONALE CONVENTIE TE ALGECIRAS.

BUREAU WIJSMULLER OPGERICHT. JAN WIJSMULLER BEGINT ZIJN EENZAME TOCHT OP EEN KLEIN STOOMSLEEPBOOTJE VANUIT ROTTERDAM NAAR BAHIA BLANCA, ARGENTINIË.

OPRICHTING VAN DE GEREFORMEERDE BOND TOT VRIJMAKING VAN DE NEDERLANDSE HERVORMDE KERK DOOR VERONTRUSTE LEDEN DIE MEER VRIJHEID WILLEN VAN DE PLAATSELIJKE GEMEENTEN TEN OPZICHTE VAN DE LANDELIJKE SYNODE.

MEI

2 - AFSLUITING VAN DE OLYMPISCHE TUSSENSPELEN. VOOR HET EERST VINDT EEN SLOT CEREMONIE PLAATS IN HET OLYMPISCH STADION VAN ATHENE WAARAAN ONDER ANDEREN 6000 SCHOOLKINDEREN DEELNEMEN.

19 - KONING VICTOR EMANUEL III VAN ITALIË EN BONDSPRESIDENT LUDWIG FORRER VAN ZWITSERLAND OPENEN DE SIMPLONTUNNEL, DIE MILAAN PER SPOOR VERBINDT MET PARIJS EN LONDEN.

19 - EERSTE KOERS OP DE RENBAAN DUINDIGT BIJ WASSENAAR. ZE KOMT IN DE PLAATS VAN DE RENBAAN IN HET PARK CLINGENDAEL, DIE VORIG JAAR MOEST WIJKEN VOOR EEN SPOORLIJN.

31 - KONING ALFONS XIII VAN SPANJE TROUWT MET VICTORIA EUGÉNIE VAN BATTENBERG, KLEINDOCHTER VAN KONINGIN VICTORIA. TIJDENS EEN RIJTOER DOOR MADRID WORDT EEN BOMAANSLAG GEPLEEGD, WAARBIJ DODEN VALLEN IN HET GEVOLG VAN HET BRUIDSIPAAR.

JUNI

15 - AANVARING TUSSEN TWEE SCHEPEN NABIJ DEN HELDER. 11 DODEN.

20 - IN UTRECHT WORDT DE EERSTE ELEKTRISCHE TRAMLIJN GEOPEND.

JULI

12 - OFFICIËLE REHABILITATIE VAN KAPITEIN DREYFUS.

22 - DE TSAAR ALLER RUSSEN ONTBINDT DE EERSTE STAATSDOEMA.

AUGUSTUS

4 - HET ITALIAANSE EMIGRANTENSCHIP, HET STOOMSCHIP SIRIO LOOPT OP EEN RIF BIJ KAAP PALOS (SPANJE) EN VERGAAT. 442 VAN DE 822 OPVARENDEN KOMEN OM HET LEVEN.

13 - OPRICHTING VAN DE BELGISCHE VOETBALCLUB BERCHEM SPORT TE ANTWERPEN.

16 - EEN AARDBEVING RICHT VEEL VERWOESTINGEN AAN IN VALPARAÍSO (CHILI). DE KUST WORDT OVER EEN LENGTE VAN 170 KILOMETER TOT 80 CENTIMETER OPGEHEVEN. DE AARDBEVING VAN 8,6 OP DE SCHAAL VAN RICHTER, KOST 20.000 SLACHTOFFERS.

28 - IN HET ZWITSERSE GENÈVE VINDT HET UNIVERSEEL ESPERANTOCONGRES PLAATS.

SEPTEMBER

20 - BIJ DE NADERING VAN HET KNIL-LEGER ONDER GENERAAL ROST VAN TONNINGEN PLEGEN DE VORSTEN VAN BALI MET HUN GEVOLG PERANG POEPOETAN (COLLECTIEVE ZELFMOORD).

POEPOETAN IN BADOENG, 1906. ER WERDEN DIE DAG MEER DAN 3.500 BALINESE DODEN GETELD.

22 - OPRICHTING VAN HOCKEYCLUB HOC GAZELLEN COMBINATIE, KORTWEG HGC, IN WASSENAAR.

OKTOBER

1 - OPENING VAN DE SPOORLIJN ALMELO-MARIËNBERG DOOR DE NOLS.

11 - IN SAN FRANCISCO MOETEN KINDEREN VAN JAPANSE IMMIGRANTEN VOORTAAN NAAR APARTE SCHOLEN.

16 - EEN PRUISISCH AVONTURIER STEEKT ZICH IN EEN ZELFGEMAAKT UNIFORM, VERZAMELT EEN TROEPJE SOLDATEN ROND ZICH EN BEZET HET RAADHUIS VAN EEN PROVINCIEPLAATSJE. HIJ GAAT DE GESCHIEDENIS IN ALS DE KAPITEIN VAN KÖPENICK.

17 - DE AFDELING UTRECHT DER SOCIETAS STUDIOSORUM REFORMATIORUM (S.S.R.U.) ZIET HET LEVENSLICHT.

NOVEMBER

9 - MET EEN DECREET DAT HET RECHT OP LANDBEZIT ERKENT, BEGINNEN IN RUSLAND DE LANDBOUWHERVORMINGEN VAN STOLYPIN.

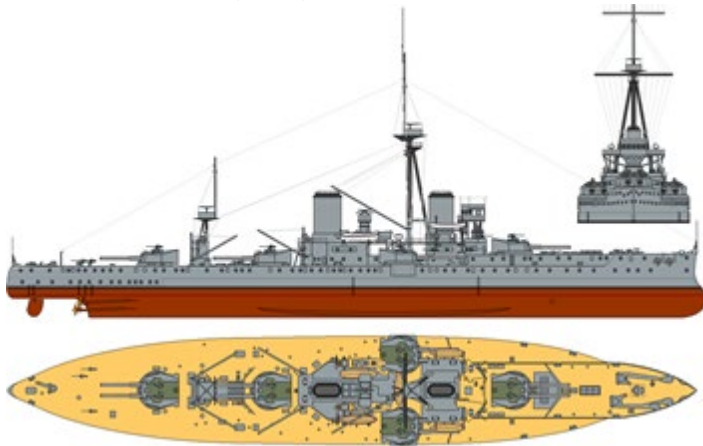
22 - IN BILTHOVEN WORDT DE STICHTSE CRICKET EN HOCKEY CLUB (SCHC) OPRICHT.

24 - OP DE INTERNATIONALE RADIOGRAFISCHE CONFERENTIE TE BERLIJN WORDT GEKOZEN VOOR HET DUITSE S.O.S. ALS NOODSIGNAAL IN PLAATS VAN HET MARCONISTISCHE CQD.

DECEMBER

2 - DE BRITSE ROYAL MARINE NEEMT DE HMS DREADNOUGHT IN GEBRUIK. DIT GROOTSTE EN ZWAARST BEWAPENDE SLAGSCHIP TER WERELD IS HET EERSTE VAN EEN NIEUWE KLASSE EN MAAKT OP SLAG ALLE OORLOGSBODEMS VEROUDERD EN JAAGT DE WAPENWEDLOOP VERDER AAN.

HMS DREADNOUGHT (1906)

ZIJ- EN BOVENAANZICHT HMS DREADNOUGHT.

DE DREADNOUGHT (NEDERLANDS: ONVERVAARD) WAS EEN TYPE VAN SLAGSCHIP DAT IN HET BEGIN VAN DE 20E EEUW DOOR DIVERSE LANDEN GEBOUWD WERD. DE NAAM IS AFGELEID VAN HET EERSTE SCHIP VAN DIT TYPE, DE BRITSE HMS DREADNOUGHT.

21 - DE NEDERLANDSE MARINE NEEMT HAAR EERSTE ONDERZEEBOOT IN DIENST, HR. MS. O 1.

24 - OP KERSTAVOND ZENDT DE CANADESE UITVINDER REGINALD FESSENDEN VANUIT BRYANT ROCK (MASSACHUSETTS) HET EERSTE RADIOPROGRAMMA UIT. VERBAASDE MARCONISTEN HOREN HEM HET KERSTEVANGELIE VOORLEZEN, GELARDEERD MET HET LARGO VAN HÄNDEL.

30 - MOSLIMS IN BRITS-INDIË RICHTEN IN DHAKA DE MOSLIM LIGA OP.

ZONDER DATUM

(SERVIË) DE VARKENSOORLOG GAAT VAN START.

1907

GEBEURTENISSEN

JANUARI

6 - DE ITALIAANSE ARTS MARIA MONTESSORI OPENT IN ROME HAAR EERSTE "CASA DEI BAMBINI".

FEBRUARI

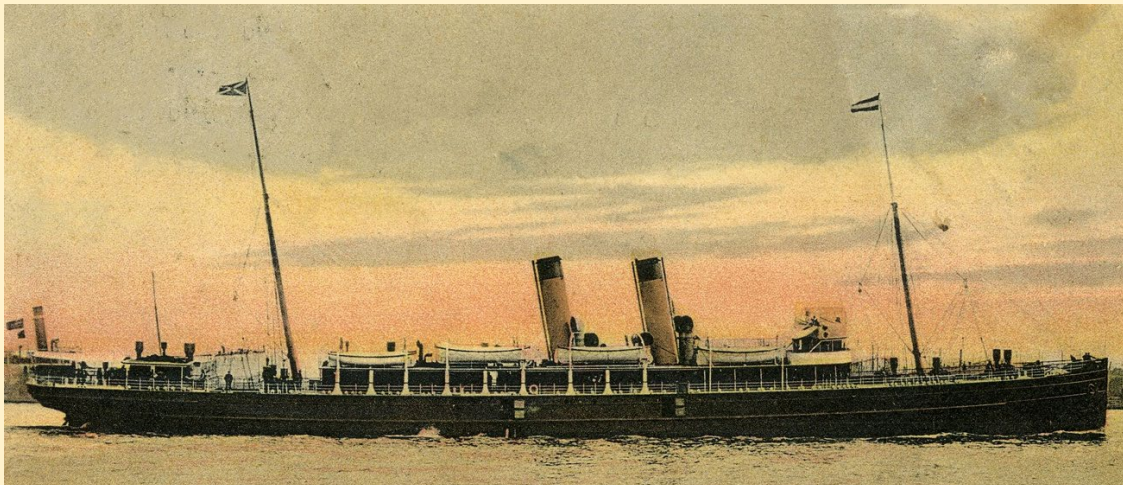
21 - BIJ EEN SCHEEPSRAMP MET HET STOOMSCHIP BERLIN BIJ HOEK VAN HOLLAND KOMEN 128 MENSEN OM HET LEVEN. ONDER HEN DE AUTOFABRIKANT HENDRIK-JAN SPIJKER.

S.S. BERLIN (1907)

DE SS BERLIN (ZIE AFBEELDING) WAS EEN STALEN VEERBOOT, DIE EIGENDOM WAS VAN DE GREAT EASTERN RAILWAY. HET SCHIP WAS GEBOUWD IN 1894 IN KINGSTON UPON HULL, EN MAT 1745 REGISTERTON. DE 'BERLIN' WAS IN GEBRUIK ALS VEERBOOT TUSSEN HARWICH EN HOEK VAN HOLLAND. HET SCHIP VERGING OM ZES UUR IN DE OCHTEND VAN DONDERDAG 21 FEBRUARI 1907 TOEN HET ONDERWEG NAAR NEDERLAND BIJ HOEK VAN HOLLAND DE PIER RAMDE. HIERBIJ KWAMEN 128 VAN DE 144 OPVARENDEN OM HET LEVEN.

DE MEESTE PASSAGIERS WAREN NAAR DE VOORSTEVEN GEVLUCHT, DIE ECHTER HET EERST IN DE GOLVEN VERDWEEN NADAT HET SCHIP IN TWEEËN BRAK. DE REDDINGSBOOT HAD SLECHTS RUIMTE VOOR TIEN DRENKELINGEN, MAAR KON DOOR HET WEER NIET DICHTBIJ KOMEN. SLECHTS ÉÉN DRENKELING WIST ZICH UIT HET KOUDE WATER TE REDDEN.

PRINS HENDRIK VAN MECKLENBURG-SCHWERIN BRACHT EEN DAG LATER EEN BEZOEK AAN DE ONHEILSPEL EN GING EEN SLOEP IN OM DE BERGERS VAN DE OVERLEDEN DRENKELINGEN OP ZEE EN DE REDDERS VAN DE VIJFTIEN MENSEN OP DE ACHTERSTEVEN AAN TE MOEDIGEN. HET REDDEN VAN DIE MENSEN WAS MET ZEER VEEL MOEITE GELUKT. EEN BELANGRIJKE ROL HIERIN WAS WEGGELEGD VOOR MARTIJN SPERLING UIT OUDDORP, SCHIPPER VAN HET BERGINGSVAARTUIG VAN DER TAK. DE JOURNALIST JEAN-LOUIS PISUISSE VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD WAS EEN VAN DE EERSTE NEDERLANDSE JOURNALISTEN TER PLEKKE.

HET JUISTE AANTAL OPVARENDEN OP DE VEERBOOT WAS DESTIJD BLIJKBAAR NIET ONMIDDELIJK BEKEND. BERICHTEN IN ENGELSE KRANTEN VARIEERDEN VAN 128 TOT 180 OPVARENDEN. TEGENWOORDIG WETEN WE DAT 128 VAN 144 OPVARENDEN OMKWAMEN, ONDER WIE ONGEVEER VEERTIG BEMANNINGSLEDEN; BIJNA ALLEMAAL UIT HARWICH. DE RAMP MET DE 'BERLIN' WAS DESTIJD EEN ZEER GROTE, ZO NIET DE GROOTSTE SCHEEPSRAMP, EN WAS AANLEIDING OM SINDSDIEN ALLE SCHEEPSONGEVALLEN DOOR DE OVERHEID TE LATEN ONDERZOEKEN. HIERVOOR WERD DE SCHEPENWET OPGESTELD. VERDER WERD DE STAATSCOMMISSIE VOOR HET REDDINGWEZEN OP DE NEDERLANDSCHE KUST INGESTELD, MET PRINS HENDRIK ALS VOORZITTER.

25 - LIZZY VAN DORP RICHT DE NEDERLANDSCHE BOND VOOR VROUWENKIESRECHT OP ALS GEMATIGDE TEGENHANGER VAN DE VERENIGING VOOR VROUWENKIESRECHT VAN ALETTA JACOBS.

26 - OPRICHTING VAN DE BATAAFSE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ

MAART

11 - MET EEN PROTESTMARS NAAR NARBONNE BEGINT DE WIJNBOERENOPSTAND IN DE LANGUEDOC.

19 - PARLEMENTSVERKIEZINGEN IN FINLAND MET EEN EUROPEES PRIMEUR: OOK VROUWEN KUNNEN ZICH KANDIDAAT STELLEN. ER WORDEN 17 VROUWEN GEKOZEN.

APRIL

14 - HET NEDERLANDS ELFTAL SPEELT ZIJN EERSTE WEDSTRIJD IN EEN ORANJE OUTFIT.

17 - OP ELLIS ISLAND BIJ NEW YORK ARRIVEREN BIJNA 12.000 GELUKSZOEKERS, HET GROOTSTE AANTAL TOT NU TOE OP EEN DAG. IN HET HELE JAAR 1907 PROBEREN EEN MILJOEN EUROPEANEN DE VERENIGDE STATEN BINNEN TE KOMEN.

MEI

2 - IN BELGIË KOMT DE REGERING JULES DE TROOZ AAN DE MACHT.

7 - OPENING VAN HAGENBECKS TIERGARTEN, DE EERSTE DIERENTUIN ZONDER TRALIES, IN DE OMGEVING VAN HAMBURG.

14 EN 23 - EERSTE PARLEMENTSVERKIEZINGEN MET ALGEMEEN KIESRECHT IN OOSTENRIJK.

DE TURKSE VOETBALCLUB FENERBAHÇE WORDT OPGERICHT.

JUNI

5 - TE MIDDELBURG REIKEN KRUISGEZINDEN EN LEDEBOERIANEN ELKAAR DE HAND EN ONTSTAAT HET NIEUWE KERKVERBAND VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN. BEWERKER VAN DE KERKFUSIE IS DE JONGE PREDIKANT VAN MELISKERKE GERRIT HENDRIK KERSTEN. TEGELIJKERTIJD ONTSTAAN OOK EEN ANDER KERKVERBAND, DE OUD GEREFORMEERDE GEMEENTEN IN NEDERLAND.

AL BINNEN EEN JAAR WORDT IN RUSLAND OOK DE TWEDE DOEMA ONTBONDEN.

AUGUSTUS

1 - 8 - DE BRITSE "HELD VAN MAFEKING" ROBERT BADEN POWELL LEIDT EEN JONGENSKAMP OP BROWNSA ISLAND OM ZIJN PROGRAMMA SCOUTING TE TESTEN.

17 - CLARA ZETKIN ORGANISEERT IN STUTTGART DE EERSTE INTERNATIONALE SOCIALISTISCHE VROUWENCONFERENTIE.

31 - BRITS-RUSSISCHE CONVENTIE OM DE PROBLEMEN MET BETREKKING TOT PERZIË, AFGHANISTAN EN TIBET OP TE LOSSEN.

BRITS-RUSSISCHE CONVENTIE (1907)

DE BRITS-RUSSISCHE CONVENTIE IS EEN CONVENTIE VAN MEERDERE DAGEN TUSSEN RUSLAND EN GROOT-BRITANNIË. DE CONVENTIE WERD AFGESLOTEN OP 31 AUGUSTUS 1907 MET DE ONDERTEKENING VAN HET VERDRAG VAN SINT-PETERSBURG.

DE CONVENTIE WERD GEORGANISEERD OM DE PROBLEMEN INZAKE PERZIË, AFGHANISTAN EN TIBET OP TE LOSSEN. DIT SPEELDE ZICH AF BINNEN HET KADER VAN THE GREAT GAME DIE AL ENKELE DECENNIA VOL HAD GEHOUDEN.

OOK WERDEN ER BESPREKINGEN GEHOUDEN OVER EEN MARINEVERDRAG. DE BRITTEN WERD GEVRAAGD OF ZIJ OOK DE OOSTZEE-KUSTEN WILDEN BESCHERMEN. DE BRITS-RUSSISCHE CONVENTIE SPEELDE IN AANLOOP TOT DE EERSTE WERELDOORLOG. TOEN DE BRITTEN TURKIJE WEIGERDEN EEN LENING TE VERSTREKKEN, ZAGEN ZE DIT ALS EEN TEKEN DAT DE BRITTEN ZICH TEGEN HEN KEERDEN.

SEPTEMBER

8- PAUS PIUS X PUBLICEERT DE ENCYCLIEK PASCENDI DOMINICI GREGIS ("HET WEIDEN VAN DE KUDDE DES HEREN"). DE PAUS VEROORDEELT HET MODERNISME EN ENKELE ANDERE RECENTE ONTWIKKELINGEN DIE BETREKKING HEBBEN OP KATHOLIEKE DOGMA'S. HIJ STELT EEN COMMISSIE IN OM DE CLERUS TE ZUIVEREN VAN THEOLOGEN DIE HET MODERNISME PROMOTEN.

23 - GROTE BRAND IN WONINGCOMPLEX AAN DE MARNIXSTRAAT TE AMSTERDAM. 8 DODEN.

26 - NIEUW-ZEELAND WORDT EEN ONAFHANKELIJK LAND

OKTOBER

17 OKTOBER - DE SCHEVENINGSE BOMSCHUIT CLARA JOHANNA (SCH 1) LOOPT TIJDENS EEN ZWARE STORM OP EEN ZANDBANK VOOR DE KUST VAN TERSCHELLING. 8 DODEN.

19 - DE TRIBUNE VERSCHIJNT VOOR HET EERST ALS WEEKBLAD VAN DE MARXISTISCHE OPPOSITIE BINNEN DE SOCIAAL-DEMOCRATISCHE ARBEIDERSPARTIJ (SDAP).

NOVEMBER

6 - DE MINISTER VAN STAAT EN EX-COMMISSARIS VAN FRIESLAND JOHAN ÆMILIUS ABRAHAM VAN PANHUYS EN ZIJN GEZIN RAKEN IN DICHTER MIST MET HUN RIJTUIG IN HET HOENDIEP. ALLEN VERDRINKEN.

13 - PAUL CORNU MAAKT DE EERSTE SUCCESVOLLE VLUCHT MET EEN HELIKOPTER.

16 - OKLAHOMA WORDT FORMEEL, ALS 46STE, EEN STAAT VAN DE VERENIGDE STATEN.

DECEMBER

10 - IN ZWITSERLAND WORDT HET BURGERLIJK WETBOEK AANGENOMEN.

13 - AAN BOORD VAN EEN ZIJNER OORLOGSBODEMS ARRIVEERT KEIZER WILHELM II VAN DUITSLAND IN AMSTERDAM VOOR EEN STAATSBEZOEK AAN NEDERLAND. HIJ BELOFT KONINGIN WILHELMINA, DAT IN GEVAL VAN EEN OORLOG IN EUROPA DE DUITSE TROEPEN DE NEDERLANDSE NEUTRALITEIT ZULLEN RESPECTEREN.

21 - IN NEDERLAND ONTSTAAT EEN KABINETSCRISIS ALS DE TWEDE KAMER DE BEGROTING VAN OORLOG VERWERPT. EINDE VAN HET TOCH AL STEEDS STRUIKELENDE KABINET-DE MEESTER.

21 - BLOEDBAD IN DE SCHOOL SANTA MARÍA IN IQUIQUE IN CHILI. 2.200 MENSEN WORDEN DOOR HET LEGER DOODGESCHOTEN.

BLOEDBAD IN DE SCHOOL SANTA MARÍA IN IQUIQUE (1907)

HET BLOEDBAD IN SANTA MARÍA DE IQUIQUE (SPAANS: MATANZA DE LA ESCUELA SANTA MARÍA DE IQUIQUE) WAS EEN BLOEDBAD OP STAKENDE MIJNWERKERS EN HUN FAMILIELEDEN DAT WERD AANGERICHT DOOR MILITAIREN IN DE SCHOOL SANTA MARÍA IN DE STAD IQUIQUE IN CHILI OP 21 DECEMBER 1907. VOLGENS DE MEEST GEACCEPTEEERDE SCHATTINGEN VERLOREN 2200 MENSEN HET LEVEN.

DE STAKINGEN BEGONNEN OP 10 DECEMBER 1907 IN DE SALPETERMIJN SAN LORENZO, EN SPREIDDE ZICH SNEL UIT OVER MIJNEN UIT DE HELE REGIO TARAPACÁ. DE STAKERS EISTEN EEN EERLIJKER BETALING EN BETERE WERKOMSTANDIGHEDEN. OP 16 DECEMBER TROKKEN DUIZENDEN MIJNWERKERS MET HUN FAMILIELEDEN NAAR IQUIQUE OM HUN EISEN AAN DE REGIONALE REGERING VOOR TE LEGGEN. ZIJ VERZOCHTEN DE INTENDENT JULIO GUZMÁN GARCÍA TE BEMIDDELEN MET DE (MEEST ENGELSE) MIJNEIGENAARS, MAAR DE EIGENAARS WEIGERDEN TE ONDERHANDELEN ZOLANG DE STAKERS NIET TERUG AAN HET WERK GINGEN. TUSSEN DE 10.000 EN 12.000 STAKERS BEVONDEN ZICH IN IQUIQUE, EN HADDEN ZICH VERZAMELD OP DE PLAZA MANUEL MONTT EN DE SCHOOL DOMINGO SANTA MARÍA.

OP 19 DECEMBER ARRIVEERDE HET LEGER IN IQUIQUE, GELEID DOOR GENERAAL ROBERTO SILVA RENARD EN KOLONEL SINFOROSO LEDESMA. ER WERD EEN STAAT VAN BELEG AFGEKONDIGD EN DE GRONDWETTELIJKE VRIJHEDEN OPGESCHORT. EEN AANTAL MIJNWERKERS EN FAMILIELEDEN POGDEN OP 20 DECEMBER DE PLAATS TE VERLATEN, MAAR WERDEN BIJ DE SPOORBAAN NEERGESCHOTEN. ZES KWAMEN OM HET LEVEN, DE ANDEREN RAAKTEN GEWOND. NA HUN BEGRAFENIS DE VOLGENDE DAG VERZOCHT HET LEGER DE STAKERS DE SCHOOL SANTA MARÍA TE VERLATEN.

SILVA EN LEDESMA EISTEN OM 2:30 'S MIDDAGS DAT DE STAKERS DE SCHOOL BINNEN EEN UUR Zouden VERLATEN, ANDERS Zouden ZIJ HET VUUR OPENEN. EEN UUR LATER HADDEN SLECHTS ENKELE STAKERS HET GEBOUW VERLATEN EN GAF SILVA DE OPDRACHT HET VUUR TE OPENEN. ALS EERSTE WERDEN DEGENEN DIE ZICH OP HET DAK VAN HET SCHOOLGEBOUW BEVONDEN DOODGESCHOTEN. DE MENIGTE PROBEERDE IN PANIEK DE SCHOOL UIT TE VLUCHTEN, MAAR WERD ONTHAALD OP MITRAILLEURVUUR. ANDERE MILITAIRES DRONGEN DOOR ZIJINGANGEN HET GEBOUW BINNEN EN SCHOTEN MET MACHINEGEBREWEN IEDEREEN DIE ZICH IN DE KLASLOKALEN BEVOND, HET MERENDEEL VROUWEN EN KINDEREN, DOOD. VEEL VAN DE OVERLEVENDEN WERDEN LATER OPGESPOORD EN ALSNOG DOODGESCHOTEN, EN IEDEREEN DIE HET BLOEDBAD HAD MEEGEMAAKT WERD GETERRORISEERD OM NIET UIT TE LATEN LEKKEN WELKE GRUWELIJKHEDEN HADDEN PLAATSGEVONDEN.

DE DODEN WERDEN IN NAAMLOZE MASSAGRAVEN BEGRAVEN. SILVA GAF EEN AANTAL VAN 140, LATER 195 DODEN, EN BEWEERDE UIT NOODWEER GEHANDELD TE HEBBEN. SCHATTINGEN OVER HET PRECIEZE AANTAL DODEN LOPEN ER UITEEN. 3600 IS EEN VAAK GENOEMD AANTAL, MAAR IN WERKELIJKHEID LIGT HET WAARSCHIJNLIJK ROND DE 2200. HET CONGRES VAN CHILI STELDE EEN ONDERZOEK IN EN DE GEBEURTENISSEN WERDEN IN 1913 IN HET CONGRES BESPROKEN, MAAR ER WERD VERDER GEEN ACTIE ONDERNOMEN. GENERAAL SILVA OVERLEEFDE IN 1914 TERNAUWERNOD EEN AANSLAG DOOR DE ANARCHIST ANTONIO RAMÓN RAMÓN, BROER VAN EEN VAN DE SLACHTOFFERS VAN IQUIQUE.

DE SCHOOL SANTA MARÍA IN IQUIQUE

HET BLOEDBAD HEeft EEN ONUITWISBARE INDRUK ACHTERGELATEN OP VEEL CHILENEN EN GELDT ALS EEN VAN DE ZWARTSTE BLADZIJDEN IN DE NATIONALE GESCHIEDENIS. DE GEBEURTENISSEN VAN 1907 HEBBEN AANLEIDING GEGEVEN TOT MEERDERE BOEKEN, FILMS EN LIEDEREN, WAARVAN VOORAL DE CANTATA DE SANTA MARÍA DE IQUIQUE VAN LUIS ADVIS, HÉCTOR DUVAUCHELLE EN QUILAPAYÚN, UITGEBRACHT IN 1970, BEKEND IS. PRESIDENT MICHELLE BACHELET RIEP 21 DECEMBER 2007, PRECIES HONDERD JAAR NA DATO, UIT ALS DAG VAN NATIONALE ROUW. ZIJ GAF OOK OPDRACHT TOT HET HERBEGRAVEN VAN DE SLACHTOFFERS EN DE BOUW VAN EEN MONUMENT IN IQUIQUE.

21 - "BLOEDBAD" IN DARLINGTON, WAAR HET NEDERLANDS VOETBALELFTAL MET 12 - 2 VERLIEST VAN ENGELAND. HET IS DE GROOTSTE NEDERLAAG IN DE GESCHIEDENIS VAN ORANJE.

ZONDER DATUM

DE LONDENSE AANNEMER WILLIAM WILLETT PUBLICEERT EEN ARTIKEL OVER "DE VERSPILLING VAN DAGLICHT". HET IRRITEERT HEM, DAT IN DE ZOMER HET EERSTE DAGLICHT VERLOREN GAAT IN DE NACHTRUUST. HIJ PLEIT VOOR INVOERING VAN DE ZOMERTIJD.

DE METRISCHE KARAAT WORDT OP 200 MILLIGRAM VASTGESTELD.